

— — »***O#***».....

Sosialidemokraattisen Puolueen
TOIMINTAKERTOMUKSET

1993-1995

SISÄLLYSLUETTELO

KERTOMUS SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA v. 1993

I	YLEISKATSAUS	1
	1. Kansainvälinen toimintaympäristö	1
	2. Kotimainen toimintaympäristö	3
II	PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA- JA TOIMEENPANOELIMET	7
	1. Puoluekokous	7
	2. Puolueneuvosto	8
	Puoluevaltuusto	10
	3. Puoluetoimikunta , ,	12
	Puoluehallitus	12
	4. Hallinnollinen toiminta ja toiminnan voimavarat	13
III	SUUNNITTELU-TOIMINTA	16
	1. Toiminnan päälinjat	16
	2. Työryhmät	18
IV	JÄRJESTÖTOIMINTA	22
	1. Toiminnan päälinjat	22
	2. Sääntöuudistus	23
	3. Presidentinvaalien valmistelu	25
	4. Forssan kansanjuhla	30
	5. Kotkavuosi	31
	6. Ammattiyhdistys- ja työnrarkkinatoiminta	31
	7. Koulutustoiminta	35
	8. Kunnallispoliittinen toiminta	35
	9. Maaseutupoliittinen toiminta	36
	10. Pienyrittäjäpoliittinen toiminta	37
	11. Puoluejärjestöt ja jäsenet	38

V	KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	42
	1. Toiminnan päälinjat	42
	2. Asiantuntijatyöryhmät	44
	3. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö	44
	4. Muita tapaamisia ja kahdenvälisiä suhteita	50
	5. Koulutus- ja seminaaritoiminta	51
	6. Edustus valtiollisissa elimissä	52
	7. Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö	52
VI	TIEDOTUSTOIMINTA	54
	1. Toiminnan päälinjat	54
	2. Ulkoinen tiedotustoiminta	54
	3. Sisäinen tiedotus	56
	4. Sosialidemokraattiset lehdet	57
VII	TALOUDELLISIA ASIOITA	57
	1. Tilintarkastus	57
	2. Taloudenhoito	58
	3. Omaisuuden myynti- ja ostolupia sekä siirtoja	58
	4. Lahjoituksia	58
	5. Työväentalojen korjausmäärärahat	58
	6. Puolueen talous	59
	7. Viestintäryitykset	59
	SOSIALIDEMOKRAATTISET NAISET	62
	KERTOMUS SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA v. 1994	79
	1. YLEISKATSAUS	79
	1.1. Kansainvälinen toimintaympäristö	79
	1.2. Kotimainen toimintaympäristö	82
	2. PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA- JA TOIMEENPANOELIMET	85
	2.1. Puoluevaltuusto	85
	2.2. Puoluehallitus	87
	2.3. Hallinto	88

SUUNNITTELU TOIMINTA	90
3.1. Toiminnan päälinjat	90
3.2. Työryhmät	91
JÄRJESTÖ TOIMINTA	95
4.1. Toiminnan päälinjat	95
4.2. Tasavallan presidentin vaali	96
4.3. Vuoden 1995 kansanedustajain vaalit	99
4.4. Kansanäänestys Euroopan unionin jäsenyydestä	101
4.5. Ammattiyhdistystoiminta	103
4.6. Koulutustoiminta	105
4.7. Kunnallispoliittinen toiminta	105
4.8. Maaseutupoliittinen toiminta	106
4.9. Yrittäjätoiminta	106
4.10. Puoluejärjestöt ja jäsenet	107
KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	111
5.1. Toiminnan päälinjat	111
5.2. Asiantuntijatyöryhmät	113
5.3. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö	113
5.4. Koulutus- ja seminaaritoiminta	119
5.5. Edustus valtiollisissa elimissä	120
5.6. Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö	120
TIEDOTUSTOIMINTA	122
6.1. Toiminnan päälinjat	122
6.2. Ulkoinen tiedotustoiminta	123
6.3. Sisäinen tiedotustoiminta	124
6.4. Sosialidemokraattiset lehdet	125
TALOUDELLISIA ASIOITA	126
7.1. Tilintarkastus	126
7.2. Taloudenhoito	126
7.3. Omaisuuden myynti- ja ostolupia sekä siirtoja	126
7.4. Lahjoituksia	126
7.5. Työväentalojen korjausmäärärahat 1994	126
7.6. SDP:n arpajaisten tilitys	128
7.7. Puolueen talous	128
7.8. Viestintäyritykset	128

**KERTOMUS SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN
PUOLUEEN TOIMINNASTA v. 1995**

1.	YLEISKATSAUS147
	1.1. Kansainvälinen toimintaympäristö.147
	1.2. Kotimainen toimintaympäristö.151
2.	PUOLUEEN PÄÄTÖSVALTA- JA TOIMEENPANOELIMET154
	2.1. Puoluevaltuusto.154
	2.2. Puoluehallitus.156
	2.3. Hallintoja henkilöstö157
3.	SUUNNITTELUTOIMINTA159
	3.1. Toiminnan päälinjat159
	3.2. Työryhmät160
4.	JÄRJESTÖTOIMINTA163
	4.1. Toiminnan päälinjat163
	4.2. Kansanedustajain vaalit 1995.164
	4.3. Ammattiyhdistystoiminta171
	4.4. Koulutustoiminta173
	4.5. Kunnallispoliittinen toiminta174
	4.6. Maaseutupoliittinen toiminta174
	4.7. Yrittäjätoiminta175
	4.8. Piirijärjestöt ja jäsenistö.175
5.	KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	
	5.1. Toiminnan päälinjat179
	5.2. Asiantuntijatyöryhmät180
	5.3. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö181
	5.4. Koulutus- ja seminaaritoiminta188
	5.5. Edustus valtiollisissa elimissä188
	5.6. Kansainvälinen solidaarisuussäätiö.189

6.	TIEDOTUSTOIMINTA	191
6.1.	Toimintaympäristö	191
6.2.	Ulkoinen tiedotustoiminta	191
6.3.	Sisäinen tiedotustoiminta	193
6.4.	Projektiryhmä	193
6.5.	Sosiaalidemokraattiset lehdet	194
7.	TALOUDELLISIA ASIOITA	195
7.1.	Tilintarkastus	195
7.2.	Taloudenhoito	195
7.3.	Omaisuu den myynti- ja ostoluvat, siirrot ja vaihtokaupat	195
7.4.	Lahjoituksia	195
7.5.	Työväentalojen korjausmäärärahat 1995	195
7.6.	SDP:n arpajaisten tilitys	197
7.7.	Puolueen talous	197
7.8.	Sd-viestintäryitykset	197
	SOSIALIDEMOKRAATTISET NAISET	200

SDP:n TILINPÄÄTÖKSET 1993-1995

SDP:n talous 1993	217
Tuloslaskelma 01.01.-31.12.1993	220
Tas e 31.12.1993	222
Tilintarkastuskertomus	224
SDP:n talous 1994	226
Tuloslaskelma 01.01.-31.12.1994	228
Tase 31.12.1994	230
Tilintarkastuskertomus	232
SDP:n talous 1995	233
Tuloslaskelma 01.01.-31.12.1995	235
Tase 31.12.1995	237
Tilintarkastuskertomus	239

KERTOMUS SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA v. 1993

I YLEISKATSAUS

1. Kansainvälinen toimintaympäristö

Suomen vuoden 1993 kansainväliseen toimintaympäristöön vaikutti eniten kehitys Euroopan yhteisössä. Suomen jäsenyysneuvottelut alkoivat virallisesti helmikuun alussa. EY:n jäsenmaissa jatkui EY-liittosopimuksen ratifioiminen, ja yhteisö muuttui marraskuun alusta Euroopan Unioniksi kun Maastrichtin sopimus astui voimaan.

Vuoden 1993 alusta voimaan odotetun ETA-sopimuksen voimaantulo viivästyí vuodella.

Suomen, Ruotsin, Norjan ja Itävallan EU-jäsenyysneuvottelut tiivistyivät vuoden loppua kohti ja tavoitteena oli edetä neuvotteluissa päätökseen seuraavan vuoden alkupuolella. Suomen osalta vaikeimmiksi neuvottelukysymyksiksi nousivat odotetusti alue- ja maatalouspolitiikka. Sen sijaan monilla muilla aloilla, mm. uiko- ja turvallisuuspolitiikassa päästiin nopeasti neuvottelutulokseen: Suomi hyväksyy Maastrichtin sopimuksen jäsenmaille asettamat velvoitteet.

Suomen naapurimaassa Venäjällä poliittinen tilanne kärjistyi vuoden aikana. Presidentti Jeltsin määräsi maaliskuussa maahan voimaan presidenttiahallinnon ja järjesti omasta luottamuksestaan kansanäänestyksen huhtikuussa. Jeltsin sai kansalta luottamuslauseen (58,7% äänestäneistä) ja hän hajotti parlamentin syyskuussa ja määräsi uudet vaalit joulukuuksi. Alkuvuodesta jatkunut valtataistelu presidentti Jeltsinin ja vanhan vallan aikaisen parlamentin välillä kiihtyi ja kärjistyi lokakuun alussa aseelliseksi yhteenotoksi.

Parlamentin puhemies Hasbulatov ja parlamentin presidentiksi nimittä-
mä Rutskoi valtasivat kannattajineen parlamentin Valkoisen talon ja he
kehottivat kannattajiaan aseelliseen taisteluun.

Presidentti Jeltsin pystyi armeijan avulla kukistamaan kapinoitsijat ja
vangitsemaan heidät.

Venäjän parlamenttivaaleissa 12.12. sai äänivyöryn Vladimir Zhirinovs-
kin liberaalidemokraattinen puolue. Myös muut vanhoilliset ryhmittymät
menestyivät hyvin. Parlamentin suurin ryhmä on kuitenkin uudistusjoh-
taja Gaidarin johtama ryhmä. Presidentti Jeltsinin ajama uusi perustusla-
ki hyväksyttiin vaalien kansanäänestyksessä. Vaalituloksen jälkeen län-
nessä korostettiin kuinka tärkeää on tukea taloudellisesti Venäjän uudis-
tusrmielistä politiikkaa.

Yhdysvalloissa uusi presidentti Bill Clinton aloitti toimikautensa tammi-
kuussa 1993. Hän on pyrkinyt uudistamaan erityisesti maan talous- ja
sosiaalipolitiikkaa.

Sota entisen Jugoslavian alueella Bosniassa jatkui koko vuoden. YK:n ja
EU:n johdolla käydyt rauhanneuvottelut kilpistyivät kerta toisensa jäl-
keen siihen, ettei alueiden jakamisesta sotivien ryhmien kesken päästy
sopimukseen. YK:n yleiskokous asetti Bosnian lentokieltoalueeksi ja
kansainvälinen yhteisö toimitti humanitääristä apua sotatoimialueelle.

Rauhan saaminen Lähi-itään näytti vuoden aikana mahdolliselta. Israelin
ja PLO:n sekä muiden Israelin arabinaapureiden kanssa Norjan ulkomi-
nisterin johdolla käydyt salaiset rauhanneuvottelut johtivat historialli-
seen sopimukseen ja Rabinin ja Arafatin kädenpuristukseen Washing-
tonissa syyskuussa. Suomessa vierailnut Israelin ulkoministeri Shimon
Peres korosti, että pysyvä rauha edellyttää alueen taloudellista kehitystä.
Tiivis taloudellinen yhteistyö sitoisi maat ja alueet keskinäiseen yhteis-
työsuhteeseen.

Etelä-Afrikassa valmistauduttiin koko vuoden ajan seuraavan vuoden
parlamenttivaaleihin ja vallanvaihdokseen. ANC:n johtaja Nelson Man-
dela ja Etelä-Afrikan presidentti Frederik de Klerk saivat Nobelin rau-
hanpalkinnon.

Eurooppaan syntyi vuoden 1993 alusta kaksi uutta valtiota kun Tšekko-slovakia jakautui Tšekiksi ja Slovakiaksi.

Keskisessä Euroopassa tapahtui suuria poliittisia muutoksia kun sosialistit kärsivät Ranskassa murskatappion maaliskuun vaaleissa ja valtaan astui oikeistohallitus. Italiassa yhteiskuntaa ovat ravistelleet laajat lahjusoikeudenkäynnit, joissa useat maan entisistä johtajista on tuomittu lahjusten ottamisesta. Poliittinen kuuhunta on johtanut uusien poliittisten liikkeiden muotoutumiseen. Kreikassa PASOK saavutti suuren voiton lokakuun parlamenttivaaleissa.

Aseriisunnan puolella edistytettiin kun uusi kemialliset aseet kieltävä sopimus allekirjoitettiin alkuvuodesta. Sopimuksen kattavuus tulee riippumaan siitä kuinka moni maa ratifioi sopimuksen.

Venäjä ja Yhdysvallat solmivat alkuvuodesta ydinaseita rajoittavan START-2 sopimuksen. Sopimus koskee mannertenvälisiä ydinkärkiä eikä sopimus tule voimaan ennen kuin entisen Neuvostoliiton ydinaseita hallussaan pitävät Ukraina, Valko-Venäjä ja Kazakstan liittyvät START-1 sopimukseen eli suostuvat hävittämään mannertenvälisiä ydinaseitaan.

Suomessa keskusteltiin rauhanturvatoiminnan tulevaisuudesta ja Suomen mahdollisuudesta osallistua ns. laajennettuun rauhanturvatoimintaan. Lakimuutosesitystä rauhanturvaamislain muutoksesta ei ole vielä annettu. Erilaisissa kannanotoissa on todettu, että Suomella ei ole mahdollisuuksia osallistua ns. rauhaanpakottamistoimintaan.

2. Kotimainen toimintaympäristö

Esko Ahon hallituksen "ainoan vaihtoehdon" politiikan seurauksena lama syveni ja pankkikriisi paheni. Hallitus torjui sosialidemokraattien elvytysvaatimukset. Hallitus päätti kesällä Suomen tavoitteista EY-jäsenyysneuvotteluissa. Hallitus ei kuunnellut opposition näkemyksiä tässäkin kansallisesti tärkeässä asiassa. Vuonna 1993 sisäpoliittiseen toimintaan heijastui voimakkaasti presidentinvaaleihin valmistautuminen.

Lama jatkui, työttömyys ylitti puolen miljoonan rajan. Devalvaatioiden seurauksena vienti kasvoi nopeasti, mutta vastaavasti kotimarkkinoiden lama syveni. Kokonaistuotanto supistui 2,5 prosenttia. Tapahtumat vas-

tasivat varoituksia, joita sosialidemokraatit ja talouspolitiikan arvostelijat olivat jo pitkään esittäneet.

Sosialidemokraatit ehdottivat jälleen tammikuussa useampivuotista säästö- ja vakautusohjelmaa, jossa talouspolitiikan ja integraatiopyrkimysten keskeisiksi tavoitteiksi esitettiin yhä enemmän kannatusta saanutta elvytyslinjaa, joukkotyöttömyyden ja maan teollisen pohjan kohentamista sekä eri yhteiskuntapiirien laajaa osallistumista ratkaisujen muotoiluun. Myös työmarkkinoilla SAK esitti helmikuussa talouden käynnistysohjelmaa, joka oli rakennettu elvyttävän talouspolitiikan, kaksivuotisen vakauttavan tuloratkaisun ja uuden luottamusta herättävän laajapohjaisen hallituksen ajatuksille. Hallituspuolueet eivät kuitenkaan lämmenneet asialle.

SDP:n puoluevaltuusto totesi maaliskuussa hallituksen sekavan politiikan romuttaneen pahoin kansantaloutta, yritystoimintaa, työllisyyttä ja yhteiskuntarakenteita ja johtaneen maan syvään kriisiin sekä totesi, että suunnanmuutos ei ole mahdollista ilman hallituksen eroa. SDP ilmoitti valmiutensa yhteistyövaihtoehtoihin, jotka johtavat muutokseen talous- ja työllisyyskehityksessä ja ryhtyvänsä välittömästi rakentaviin neuvotteluihin, jos edellytykset laajaan poliittiseen yhteistyöhön uudesta lähtökohdasta syntyvät. Edellytykseksi katsottiin, että sosialidemokraateilla ja palkansaajilla on riittävästi vaikutusvaltaa ratkaisuihin.

SDP toisti vaatimuksensa talouspolitiikan suunnan muuttamisesta Esko Ahon hallitukselle lähettämässään avoimessa kirjeessä maaliskuun lopussa. Kirjeessä todettiin tosiasia, että hallituksella on enemmistö eduskunnassa ja siten edellytykset hallita oman tahtonsa mukaan. Toisena vaihtoehtona olisi ollut, että hallitus olisi ryhtynyt vakaviin neuvotteluihin uudesta linjasta mm. opposition ja työmarkkinajärjestöjen kanssa yhteisymmärryksen saavuttamiseksi. Tällaisiin vakaviin, myös eduskunnan edellyttämiin neuvotteluihin SDP ilmoitti olevansa vastuullisena oppositiopuolueena valmis, mutta että SDP ei ryhdy täydentämään hallitusta.

Hallitus valitsi toukokuun alussa neuvottelujen sijasta suomalaisen yhteisen sopimisen perinteen murtamisen, kun se antoi nuorten työllistämistä verukkeena pitäen lakiehdotuksia työntekijöiden suojaksi tarkoitettun lainsäädännön ja työehtosopimusten murtamisesta sekä ammattiyh-

distysliikkeen toimintavapauksien rajoittamisesta. Esityksillä ei ollut mitään tekemistä talousongelmien ratkaisemisen eikä ajankohtaisten työmarkkinaratkaisujen kanssa. Hallitus ja työnantajajärjestöt lähtivät ideologiselle ristiretkelle. Maa oli ajautumassa jo toisen kerran puolen vuoden aikana yleislakon partaalle.

Toukokuussa syntyi sopimus työmarkkinajärjestöjen ja hallituksen välillä. Sopimuksen mukaan työlainsäädännön ja muita työelämän kysymyksiä ratkaistaan edelleenkin yhteistyössä neuvotellen. Samalla sovittiin nuorten työllistämisestä työmarkkinajärjestöjen sopimuksin sekä valtion ja kuntien kohdennetuilla tukitoimenpiteillä.

SDP:n puoluekokouksessa kesäkuussa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Paavo Lipponen. Edellinen puheenjohtaja Ulf Sundqvist ilmoitti jo helmikuun lopussa jättäytyvänsä pois puheenjohtajan tehtävistä, koska hän arvioi itsensä kohdistuneen STS-pääjohtajakauden tapahtuvia koskevan julkisen ajojahdin muodostuneen haitalliseksi puolueelle. Varapuheenjohtaja Antero Kekkonen toimi vt. puheenjohtajana puoluekokoukseen saakka. Lipposen vastaehdokkaana puoluekokouksessa olivat eduskuntaryhmän puheenjohtaja Antti Kalliomäki ja puolueen varapuheenjohtaja Antero Kekkonen ja kansanedustajat Tarja Halonen ja Matti Louekoski. Uusien sääntöjen mukaisessa äänestyksessä Lipponen sai jo ensimmäisellä kierroksella yli puolet annetuista äänistä.

Puoluekokous asetti yksimielisesti SDP:n presidenttiehdokkaaksi valtiosihteeri Martti Ahtisaaren, joka oli esivaalissa saanut taakseen selvän enemmistön äänistä. Ennakkosuosikkina pitkään ollut pankinjohtaja Kalevi Sorsa hävisi esivaalin. Muina ehdokkaina esivaalissa olivat maaherra Pirkko Työläjärvi, pääjohtaja Vappu Taipale sekä valtiopäiväneuvos Sakari Knuutila. Vaalin lopputulos herätti puolueaktiivien kesken keskustelua ulkopuolisten oikeudesta osallistua puolueen esivaaliin.

Muiden ehdokkaiksi presidentinvaaleissa tulivat ministeripaikastaan ehdokkuutensa vuoksi luopunut tohtori Paavo Väyrynen Suomen Keskustasta, tohtori Raimo Ilaskivi Kokoomuksesta, Claes Andersson Vasemmistoliitosta, ministeri Elisabeth Rehn, kansanedustaja Sulo Aittoniemi SMP:stä, ministeri Toimi Kankaanniemi SKL:stä ja tutkija Pekka Tiainen SKPY:stä. Puolueiden ulkopuolisten liikkeiden ehdokkaina vaaliin

osallistuivat päätoimittaja Keijo Korhonen, kansanedustaja Eeva Kuuskoski ja psykologi Pertti Virtanen.

Elokuussa hallitus päätti Suomen tavoitteista EU-neuvotteluissa. Hallitus ei neuvotellut SDP:n kanssa neuvottelutavoitteista eikä oppositiolla ollut edustusta laajassa valmisteluorganisaatiossa. Tämä osaltaan myötävaikuttii siihen, että maataloutta koskevat neuvottelutavoitteet epärealistisesti ylimitoitettiin, minkä SDP:n asiantuntijat arvioivat aiheuttavan vaikeuksia EU-neuvotteluissa.

Syyskuussa hallitus antoi eduskunnalle veroja kiristävän budjettiesityksensä. Hallituksen päättämässä menokehityksessä pysyminen olisi edellyttänyt kovia leikkauksia, joihin hallitus ei kuitenkaan kyennyt. Hallitus yritti säilyttää kasvonsa ilmoittamalla, ettei pankkitukea ja eräitä muita menoja lasketa mukaan menokehityksiin. Elvytysvaatimukseen hallitus koetti vastata kehittämällä iskusanakseen korkotason laskun varaan rakennetun korkoelvytyksen. Hallituksen budjettilakeina antama maatalouslainsäädäntöpaketti sisälsi mm. budjetin ulkopuolisen markkinointirahaston, joka myöhemmin ei saanut eduskunnassa riittävää enemmistöä ja täten maatalouspaketti raukesi.

Syyskuussa eduskunta äänesti ydinvoiman lisärakentamisesta. Niukalla enemmistöllä eduskunta päätti olla myöntämättä lisärakentamislupaa.

Lokakuussa huhut EKA-konsernin vaikeuksista aiheuttivat talletusten paon säästökassoista ja säästökassat jouduttiin sulkemaan. Kriisin seurauksena EKA-yhtymä haettiin velkasaneeraukseen. Eduskunnassa eräät hallituspuolueiden kansanedustajat viivyttivät kassojen vakuuslainsäädännön käsittelyä, mikä entisestään pitkitti EKA:n säästökassan tallettajien vaikeuksia, kun talletuksia ei voinut nostaa.

Niin ikään lokakuussa osana valtavaa tukea vaatinutta pankkikriisin ratkaisua hallitus päätti Suomen säästöpankin pilkkomisesta ja myymisestä muille pankeille.

Lokakuussa kokoontui valtakunnanoikeus käsittelemään syytettä Kauko Juhantaloa vastaan lahjoman ottamisesta ministerinä. Kauko Juhantalon väitettiin "koplanneen" SKOPissa valtion tuen Tampellalle ja omien yhtiöittensä lainoituksen. Oikeus katsoi Juhantalon syyllistyneen mainit-

tuun rikokseen ja tuomitsi hänet ehdolliseen vapausrangaistukseen. Eduskunta katsoi Juhantaloon kykenemättömäksi jatkamaan kansanedustajan tehtävissä ja erotti hänet eduskunnan jäsenyydestä. Tapauksen yhteydessä käytiin laajaa keskustelua politiikan ja pankkimaailman moraaliongelmista.

Työmarkkinoilla syksyllä ennen työehtosopimusten umpeentumista palkansaajajärjestöt ehdottivat keskitettyä sopimusta, joka kuitenkin olisi sallinut eri alojen palkankorotusten vaihtelun. Työnantajat puolestaan eivät suostuneet neuvottelemaan keskitetystä ratkaisusta, ja hallituksen kanta horjui. Neuvottelut siirtyivät liittotasolle ja työnantajien luovuttua mittavista sopimuksen heikennysvaatimuksistaan lähes kaikille aloille saatiin joulukuun mennessä työehtosopimukset.

Loppuvuodesta tiivistyi presidentinvaalikampanja, jonka Martti Ahtisaari aloitti elokuussa Forssassa pidetyistä SDP:n 90-vuotisjuhlista. Syksyn kuluessa mielipidetiedusteluissa Ahtisaari menetti mittavaa kannatustaan. Samanaikaisesti puolueiden kannatusta mitanneissa mielipidetiedusteluissa SDP:n kannatus pysytteli jatkuvasti 30 prosentin yläpuolella. Vuoden lopulla presidentinvaaliasetus muodostui yhä jännittävämmäksi, kun ehdokkaista Ahtisaaren kannatus mitattiin suurimmaksi, mutta kuitenkin pienemmäksi kuin SDP:n kannatus.

II PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA- JA TOIMEENPANOELIMET

1. Puoluekokous

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen varsinainen 36. puoluekokous pidettiin 3.-6.6.1993 Helsingissä, Helsingin Työväentalolla. Kokouksen 350 osanottajaa valittiin 19.2.-5.3.1993 postiaänestyksenä sekä 7.-8.3.1993 erillisinä äänestystilaisuuksina toteutetussa jäsenäänestyksessä, mikäli vaaliyhdyntymän edustajia ei oltu nimetty yksimielisesti.

Puoluekokous teki päätökset puoluejärjestöjen ja yksittäisten jäsenten tekemien 169 aloitteen johdosta sekä hyväksyi puolueen säännöt ja puolueen piirijärjestöjen mallisäännöt. Puoluekokous antoi sisäpoliittisen

kannanoton "Suomi ulos umpikujasta" ja kansainvälispoliittisen kannanoton "Ulkopolitiikan uudet haasteet".

Puoluekokous asetti valtiosihteeri Martti Ahtisaaren Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen ehdokkaaksi vuoden 1994 tasavallan presidentin vaaliin.

Puoluekokous valitsi puolueen puheenjohtajaksi Paavo Lipposen, puoluesihteeriksi Markku Hyvärisen, I varapuheenjohtajaksi Antero Kekkonen ja II varapuheenjohtajaksi Liisa Jaakonsaaren. Puoluevaltuuston puheenjohtajaksi puoluekokous valitsi Pertti Paasion, I varapuheenjohtajaksi Helena Rissanen ja II varapuheenjohtajaksi Hannu Myyryläisen.

2. Puolueneuvosto

Lappeenrannan XXXV puoluekokouksen valitsemina ovat puolueneuvostoon kuuluneet vuoden 1993 puoluekokoukseen saakka puheenjohtajana Risto Tuominen, I varapuheenjohtajana Helena Rissanen ja II varapuheenjohtajana Juha Nummela sekä muina varsinaisina jäseninä ja varjäseninä:

Helsingin piiristä Lipponen Paavo, Aalto Ulla-Marja, Asunmaa Piritta, Tuomioja Erkki ja Stam Arno, varalla Meriläinen Risto, Niemi Veli-Mikko, Piirto Minna ja Siren Leena

Uudenmaan piiristä Paakkinen Pertti, Nieminen Matti, Kähärä Juha, Jämsen Tuula, Väyrynen Sai, Jääskeläinen Markku J. ja Hakanen Urpo, varalla Sairanen Jussi, Hako Jukka, Peltonen Juha, Lindroos-Himberg Kirsi, Karrimaa Antti ja Heikkinen Sinikka

Varsinais-Suomen piiristä Kivikoski Matti, Rimpelä Sirkka-Liisa, Näätä Heikki, Laitinen Seppo ja Virtanen Tauno, varalla Sedig Mikko, Ahokas Markku, Rasi Pirkko ja Ilola Mona

Satakunnan piiristä Koskinen Antti, Laine Eero, Mattila Antti, Heino-Laikku Mirva, Rantala Kari ja Wessman Ilona, varalla Tupila Unto, Mikkonen Pirjo, Laakso Antti, Saarinen Väinöjä Vannekari Matti

Etelä-Hämeen piiristä Lintunen Pertti, Auvinen Pentti, Hannula Isto, Kauranen Arne ja Tuliainen Marjaleena, varalla Luhtavaara Reijo, Lähteenmäki Maire, Valjakka Lilja ja Kanerva Jouko

Pohjois-Häme en piiristä Niemi Jussi, Salminen Seppo, Leponiemi Raija, Koskinen Leo, Mankkinen Leena ja Riipinen Markku, varalla Ojala Reino, Ylönen Ari, Hämäläinen Maija-Liisa, Lehtinen Pentti, Koivula Arja

Kymen piiristä Kotola Sirkka, Myyryläinen Hannu, Setälä Timo, Simonen Olavi, Turunen Teuvo, Mäkelä Taito ja Luukkanen Heikki, varalla Yrkki Veikko, Mattila Merja, Tumelius Liisa, Häkkinen Soili, Lindeman Pertti ja Seppälä Vaito

Mikkelin piiristä Aholainen Markku, Mähönen Raimo, Jaatinen Maija-Liisa ja Erola Sirpa, varalla Pennanen Raija, Ruokoselkä Liisa ja Have-rinen Arto

Kuopion piiristä Kukkonen Jorma, Ruotsalainen Olavi ja Kortelainen Kari, varalla Hämäläinen Erkki ja Kuronen Matti

Pohjois-Karjalan piiristä Lukkarinen Matti, Lahtela Esa, Vuorenpää Seija ja Hämäläinen Juha, varalla Bau Pauli, Holopainen Raimo ja Mä-kikangas Liisa

Keski-Suomen piiristä Oksa Anja, Pasanen Tuula, Toikkanen Jorma, Lähteenmäki Vesa ja Rantamäki Esko, varalla Kylmänen Hannu, Vainiola Eino-Erkki, Pihlajasaari Helena ja Levänen Marja

Vaasan piiristä Hyvönen Juhani, Vehkaoja Marjatta, Tyni Seppo ja Tynjälä Toive, varalla Tenkula-Kylä-Liuhala Tarja, Pohjonen Markkuja Sarja Tauno

Oulun piiristä Kitinoja Ritva, Nivala Maija ja Pasanen Matti, varalla Mällinen Juhani ja Mustonen Leena

Lapin piiristä Lampi Tauno, Päckilä Matti ja Haarahiltunen Liisa, varalla Rundgren Lasseja Lensu Johanna

Ruotsalaisesta Työväenliitosta Paavola Maire, Sjöberg Stefan ja Björkstrand Christer, varalla Raunio Mari-Ann ja Hellman Rauno

SDP:n puolueuuevoston sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 10.-11.3.1993 Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja päätettiin menettelytavoista SDP:n ehdokkaan nimeämiseksi vuoden 1994 tasavallan presidentin vaaliin, hyväksyttiin kunnallispoliittinen kannanotto sekä annettiin julkilausuma poliittisesta tilanteesta.

Puoluevaltuusto

Helsingissä pidetyn XXXVI puoluekokouksen valitsemina ovat puoluevaltuustoon kuuluneet puheenjohtajana Pertti Paasio, I varapuheenjohtajana Helena Rissanen ja II varapuheenjohtajana Hannu Myyryläinen sekä muina varsinaisina jäseninä ja varajäseninä:

Helsingin piiristä Alho Arja, Anttonen Erja, Pajamäki Osku, Stam Arno ja varalla Seppä Sisko, Vuolanne Ulla, Niemi Veli-Mikko ja Sarjanen Reino

Uudenmaan piiristä Kähärä Juha, Kautto Tarja, Paakkinen Pertti, Saarto Hannele, Penttilä Hannu, Jämsen Tuula, Sairanen Jussi, varalla Kolehmainen Ari, Rahkonen Susanna, Karrimaa Antti, Pirttijärvi Timo, Pohjola Markku, Ikonen, Hannuja Salo Paavo

Varsinais-Suomen piiristä Paasio Pertti, Kärkkäinen Timo, Rasi Pirkko, Savolainen Anja, Kivikoski Matti, varalla Virtanen Tauno, Järviö Jarmo, Kauppila Jorma, Kärppä Unto, Laitinen Seppo

Satakunnan piiristä Laine Eero, Wessman Ilona, Rauta Markku, Heino-Laikku Mirva, Aarniokoski Leevi, varalla Jokinen Alpo, Yli-Kauhaluoma-Nurmi Päivi, Raita-Aho Voitto, Korsi Ritva, Nurmi Veikko

Etelä-Hämeen piiristä Luttinen Matti, Ilmarinen Kalevi, Lapiolahti Arto, Hannula Isto, varalla Sillanmäki Pekka, Kakko Sinikka, Kanerva Jouko, Jokela Veikko

Pirkanmaa piiristä Viitanen Pia, Särkkä Juha, Haapaniemi Liisa, Rantala Kari, Riipinen Markku, Rissanen, Helena, varalla Salminen Seppo, Mankkinen Leena, Tuovinen Seppo, Heinonen Hilikka, Satamo Pentti ja Virtanen Kari

Kymen piiristä Myyryläinen Hannu, Luukkanen Heikki, Mäkelä Taito, Kotola Sirkka, Nyberg Jukka, Helminen Harri, Ijäs Esko, varalla Saari-
nen Jan-Erik, Nukarinen Pentti, Häkkinen Soili, Halttunen Ritva, Tiainen Urpo, Seppälä Vaito ja Kakkola Risto

Mikkelin piiristä Silvan Sini, Kuusela Mauno, Viitamies Janne, varalla Kaksonen Virpi, Ruokoselkä Liisa ja Pasanen Virve

Kuopion piiristä Kukkonen Jorma, Peiponen Irma, varalla Kuronen Matti ja Pennanen Eino

Pohjois-Karjalan piiristä Holopainen Raimo, Lahtela Esa, Tahvanainen Säte, Vuorenpää Seija, varalla Bau Pauli, Hämäläinen Juha, Kettunen Pekka ja Naakka Irma

Keski-Suomen piiristä Lähteenmäki Vesa, Pihlajasaari Helena, Rimmi Sari, Toikkanen Jorma, varalla Viitanen Jorma, Mäkinen Petri, Jakonen Raimo ja Rantamäki Esko

Vaasan piiristä Aaltonen Markus, Kujala Eila, Tyni Seppo, varalla Kuusisto Raija, Lamminmäki Heikki ja Rauhala Raimo

Oulun piiristä Pasanen, Matti, Piikivi Leena, varalla Kippola Eero ja Aho Virpi

Lapin piiristä Ojala Esko J., Päckilä Matti, varalla Kesti Helena ja Haarahiltunen, Liisa

Ruotsalaisesta Työväenliitosta Janerus Mirja, Hjerpe Gun-Britt, varalla Björkstrand Christer ja Häggström Helena

Puoluevaltuuston syyskokous pidettiin 17.11. - 18.11.1993 Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, keskusteltiin presidentinvaalitulanteesta ja annettiin yleispoliittinen julkilausuma.

3. **Puoluetoimikunta**

Ylimääräisen puoluekokouksen valitsemina ovat puoluetoimikuntaan kuuluneet puheenjohtajana Ulf Sundqvist, puoluesihteerinä Markku Hyvärinen, I varapuheenjohtajana Antero Kekkonen, II varapuheenjohtajana Tarja Tenkula, III varapuheenjohtajana Matti Puhakka sekä muina jäseninä Antti Kalliomäki, Elina Lehto, Lasse Eskonen, Tuula Haatainen, Leena Koikkalainen, Sinikka Näätäsaari, Pentti Koivu, Rauno Ihalainen ja Lauri Metsämäki sekä varajäseninä Hannu Myyryläinen, Pekka Korpinen, Jouni Backman, Tarja Filatov, Leena Luhtanen ja Tapio Karjalainen.

Puoluetoimikunnan viikottaisiin kokouksiin ovat osallistuneet puolue-neuvoston puheenjohtaja Risto Tuominen sekä varapuheenjohtajat Helena Rissanen ja Juha Nummela, Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän varapuheenjohtajat Liisa Jaakonsaari ja Erkki Tuomioja, puoluetoimiston valtuutetut toimitsijat sekä ylimääräisen puoluekokouksen jälkeen sihteeri Kari Laitinen, Demarin päätoimittaja Jukka Halonen sekä lehden kolumnisti Aimo Kairamo, Arbetarbladetin päätoimittaja Alf-Erik Helsing, Nuorten Kotkain Keskusliiton puheenjohtaja Saara-Maria Paakkinen sekä Sosialidemokraattisen Opiskelijanuorison Keskusliiton puheenjohtaja Mikael Jungner 27.3.1993 saakka, josta lähtien Harri Liik-kanen.

Puoluehallitus

XXXVI puoluekokouksen valitsemina ovat puoluehallitukseen kuuluneet puheenjohtajana Paavo Lipponen, puoluesihteerinä Markku Hyvärinen, I varapuheenjohtajana Antero Kekkonen, II varapuheenjohtajana Liisa Jaakonsaari sekä muina jäseninä Antti Kalliomäki, Elina Lehto, Tarja Filatov, Reijo Laitinen, Jouni Backman, Lasse Eskonen, Leena Koikkalainen, Juha Nummela, Matti Puhakka, Sinikka Näätäsaari ja Lauri Metsämäki.

Puoluehallitus myönsi kokouksiinsa läsnäolo- ja puheoikeuden valti-
osittien Martti Ahtisaarelle, puoluevaltuuston I varapuheenjohtajalle Helena Rissaselle, puoluevaltuuston II varapuheenjohtajalle Hannu Myyryläiselle, eduskuntaryhmän varapuheenjohtajalle Erkki Tuomiojal-
le, Demarin päätoimittajalle Jukka Haloselle. Arbetarbladetin päätömit-

tajalle Alf-Erik Helsingille sekä puoluetöimiston valtuutetuille toimitsijoille.

Puoluetöimikunta/puoluehallitus on vuoden 1993 aikana pitänyt 31 kokousta, joista pöytäkirjoihin on merkitty 424 pykälää.

4. Hallinnollinen toiminta ja toiminnan voimavarat

Puoluetöimiston organisaatio muutettiin vuoden alusta vastaamaan vähentyneitä henkilöresursseja ja pyrkien poistamaan tarpeetonta hierarkisuutta tavoitteena joustava asiantuntijaorganisaatio.

Puoluetöimiston työn johtamiseksi ja koordinoimiseksi on pidetty viikoittain toimistovaliokunnan kokous puoluesihteerin johdolla. Kokouksiin ovat osallistuneet puoluetöimiston toimitsijat. Sihteerinä on toiminut toimistosihteerä. Puolueen puheenjohtaja on myös osallistunut toimistovaliokunnan työskentelyyn.

Noin kerran kuukaudessa on pidetty koko puoluetöimiston henkilökunnan informaatiokokous, jossa on käsitelty ajankohtaisia poliittisia tehtäviä ja puoluetöimiston työtä.

Puolueen hallinnollista toimintaa ja siten myös poliittisen valmistelutyön ja järjestötoiminnan mahdollisuuksia on leimannut puoluetöiminnan voimavarojen yleinen vähentyminen. Puolue- ja vaalilainsäädännöstä sekä puolueen säännöistä välittömästi aiheutuvien tehtävien toimeenpääno sitoo yhä suuremman osan toimintaresursseista. Normaalina puoluetöimintana pidettävä juhla- ja koulutustoiminta sekä puoluetöiminnan yleinen esittely on lisääntyvässä määrin toteutettavissa vain ao. tapahtumien yhteydessä toteutettavan erillisen voimavarojen hankinnan puitteisä.

Henkilöstö vuonna 1993

Puolueenjohto

Puheenjohtaja	Paavo Lipponen (Ulf Sundqvist 10.3. saakka, josta puoluekokoukseen saakka vt. puheenjohtajana toimi vpj. Antero Kekkonen)
Puoluesihtööri Sihtööri	Markku Hyvärinen Merja Iljin
Erityisavustaja Kv-sihtööri	Matti Linnanahde Tarja Kantola (äitiyslomalla 31.8. saakka, sijaisena Unto Vesa)
Sihtööri	Tuula Lampinen (äitiyslomalla 31.8. saakka, sijaisena Auli Hokkanen)

Strateginen kehittäminen

(kampanjat, projektien hallinta, henkilöstön kehittäminen)

Poliittinen sihtööri Sihtööri	Jorma Westlund Anneli Koivisto
----------------------------------	-----------------------------------

Poliittinen valmistelu

(päättöksenteon valmistelu, tiedon tuottaminen)

Poliittinen sihtööri Sihtööri	Paula Parinanne Sirpa Paltamo
----------------------------------	----------------------------------

Järjestötoiminta

(kenttätöön organisointi, alueverkoston tukijäsenpalvelut)

Järjestösihtööri Jäsenpalvelusihtööri Jaostosihtööri Toimitsija	Markku Jääskeläinen Eero Jämbäck Erkki Gröndahl (1.7.1993 saakka) Rauli Warty (31.5.1993 saakka)
--	---

Toimitsija	Liisa Mattila
Sihteeri	Irja Hyvönen
Rekisterinhoitaja	Arja Pennanen

Ay-toiminta

Ay-sihteeri	Ari Kekkinen
Työmarkkinasihteeri	Matti Kouri

Tukipalvelut ja resurssointi

(taloudenhoito-, hallinto-, toimisto-, henkilöstö- ja materiaalipalvelut, kiinteistönhoito)

Hallintopäällikkö	Maunu Ihalainen
Toimistos sihteeri	Sisko Lipsanen
Laskentasihteeri	Juha Backman
Kirjanpitäjä/kassa	Merja Jukonen
Kirjanpitäjä	Merja Jäppinen
Palkanlaskija	Riitta Elovuo
Posti ttajat	Merja Tähtinen
	Raili Levänen (siirtyi eläkkeelle 1.12.93)
Tekstinkäsittelijät	Sinikka Muje
	Eila Raittinen
Puhelinvaihteen hoitaja	Sirpa Niemi
Monistaja/autonkuljettaja	Petri Nurmi
Lähetä	Pia Strandström
Kiinteistön-/varastonhoitaja	Leo Puhakka (siirtyi eläkkeelle 1.7.93)
Siivoojat	Ritva Saari
	Liisa Vellamo

Kertomusvuoden päättyessä oli puolueen jäsenrekisterissä olevien jäsen-
ten määrä 74.758, joista oli miehiä 45.958 ja naisia 28.800, vapaajäseniä
17.126, maksu vapaita jäseniä 9.032 ja äänioikeutettuja jäseniä 59.813.
Jäsenasiat olivat vuodenvaihteessa hoitamatta 14.945 jäseneltä.

Vuoden 1993 aikana liittyi puolueeseen uusia jäseniä 1.673, samanaikai-
sesti poistui jäsenyydestä 4.074. Äänioikeutettujen määrä väheni 2.076

jäsenellä. Muita muutoksia jäsenrekisteriin tehtiin 22.551. Jäsenrekisteritapahtumia oli vuoden 1993 aikana yhteensä 28.298.

III SUUNNITTELUTOIMINTA

1. Toiminnan päälinjat

Toimintavuoden painopisteitä olivat puoluekokouksen aloite- ja ohjelmatyö sekä tammikuun 1994 presidentinvaaleihin valmistautuminen.

Heti alkuvuodesta 1993 puoluetoimikunta päätti puoluekokousaloitteisiin liittyvistä lausunnoista ja puoluekokoukselle tehtävistä esityksistä. Puoluekokoukselle valmisteltiin selvitys edellisen puoluekokouksen päätösten toteutumisesta. Puoluekokous linjasi yhteiskunnallista kehitystä talouspoliittisen työryhmän valmisteleman Talouskehityksen linjoja -keskusteluaineiston ja yhteiskunnan eri aloja käsittelevien yleisluontoisia kannanottojen pohjalta. Erityisenä painopisteenä olivat seuraavien toimintasuuntien kehittämisen ja selvitystyö: Euroopan yhdentymiskehitys, työllisyys- ja talouskehitys, yhteiskunnan, elinkeinotoiminnan ja työelämän rakennemuutokset, koulutus, tutkimus ja osaaminen sekä ympäristöarvojen huomioonottaminen.

Puoluekokous teki myös ohjelmien valmistelua koskevia päätöksiä periaateohjelmatyöstä, kunnallispoliittisen ohjesäännön uudistamisesta, valtiosääntö 2000 -projektista, teollistamispoliittisesta ohjelmasta, asuntopolitiikan uudistamisohjelmasta, koulutuspoliittisesta ohjelmasta ja käytännön toimenpideohjelmasta romanien aseman parantamiseksi. Lisäksi se jätti puoluehallituksen harkittavaksi ulkomaalais- ja pakolaispoliittisen ohjelman tarkistamisen tarpeen. Toimenpiteet ohjelmatyön ja muidenkin päätösten toteuttamiseksi käynnistettiin syksyllä 1993, kun päätettiin valmisteluun tarvittavista uusista työryhmistä.

Kansainvälisen ja kotimaisen talouskehityksen pohjalta valmisteltiin aineistoja ja argumentteja ajankohtaisiksi avauksiksi ja teemoja tausta-aineistoiksi.

Puoluetoimikunnan antamat julkilausumat ja kannanotot sekä muut tiedotteet käsittelivät mm. talouspolitiikkaa (14.1.), Suomen EY-neuvottelutavoitteita (28.1.), puheenjohtaja Sundqvistin vetäytymistä puheenjohtajan tehtävistä ja vastausta 23.2. julkistettuun tilintarkastuskertomukseen (Sundqvistin tiedote 24.2.), vastalauseita hallituksen suunnitelmille kiristää kuntien taloudellista liikkumavaraa (4.3.), Presidentti Mauno Koiviston ilmoitusta olla asettumatta ehdokkaaksi ja SDP:n esivaalijärjestelyjä (varapuheenjohtaja Kekkosen tiedote 19.3.), talous- ja työllisyyskehitystä ja neuvottelutarjoustusta vakautusohjelmasta (SDP:n avoin kirje Esko Ahon hallitukselle 25.3.), julkisen hallinnon kehittämistä (25.3.), SDP:n esivaaliehdokkaita (tiedote 15.4.), valmistautumisesta SDP:n esivaaliin (tiedote 29.4.), Bosnian sotaa ja vetoomusta sodan uhrien auttamiseksi (Kansainvälinen Vappu 1993 -julistus 30.4.), Ahon hallituksen esittämiä työläinsäädännön heikennysten arvostelua (13.5.), työmarkkinajärjestöjen ja hallituksen välillä syntyneen ratkaisun tärkeyttä (27.5.), esitystä puoluekokoukselle Martti Ahtisaaren nimittämiseksi SDP:n presidenttiehdokkaaksi (27.5.), talouspolitiikkaa (12.8.), Lähi-Idän kriisin ratkaisua (9.9.), Suomen EY-jäsenyysneuvottelujen maataloustavoitteita (23.9.), työmarkkinatilannetta (7.10.), Suomen EU-jäsenyysneuvotteluita (25.11.).

Kevään puolueuuvoston kokouksessa hyväksyttiin talouspoliittinen kannanotto, menettelytavat SDP:n presidenttiehdokkaan asettamiseksi vuoden 1994 presidentinvaaliin sekä kunnallispoliittinen kannanotto: Kriisistä nousee uusi kunta (11.3.). Syksyllä puoluevaltuusto hyväksyi julkilausuman, jossa käsiteltiin mm. EU:ta, talouspolitiikka ja VR:n kehittämistä.

Puoluekokous antoi julkilausuman sisäpolitiikasta ja kansainvälispoliittisen kannanoton, uudisti puolueen säännöt ja piirijärjestöjen mallisäännöt, päätti sosialidemokraattisen kunnallisen toiminnan perusteista ja yhtenäisjäsenmaksusta sekä antoi aloiteryhmien yhteydessä yleisluontoiset kannanotot Euroopan integraatiosta, kehitysyhteistyöstä, ulkomaalis-, siirtolais- ja pakolaispolitiikasta, puolustuspolitiikasta, valtiosääntöuudistuksesta, oikeuspolitiikasta, talouspolitiikasta, teollisuuspolitiikasta, energiapolitiikasta, liikennepolitiikasta, ympäristöpolitiikasta, aluepolitiikasta, maaseutupolitiikasta, aluehallinnosta, sosiaali- ja terveystaloudesta, työelämän uudistamisesta, kuluttajapolitiikasta, asuntopolitiikasta,

kulttuuri-, tutkimus- ja koulutuspolitiikasta, viestintäpolitiikasta ja järjestötoiminnasta.

Pyydettyjä lausuntoja annettiin mm. varusmiespalveluksen kehittämissuunnitelmaa laatineen työryhmän ehdotuksesta (15.4.), Naiset ja sotilaallinen maanpuolustus -toimikunnan mietinnöstä (17.6.), YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssin päätösten toimeenpanosta (17.6.), kuntalakiesityksestä (25.11.).

Vuoden aikana järjestettiin erilaisia seminaareja ja tilaisuuksia mm. ympäristöpoliittinen seminaari Villiruusun kanssa (6.2.), talouspoliittinen seminaari (3.3.), tulevaisuusseminaari (15.-16.3.), SDP:n ja Vasemmistoliiton yhteisseminaarit: Suomi - eurooppalainen kansakunta (27.3.), "Oikeutta kaikille" - 90 vuotta Forssan kokouksesta (18.8.) sekä Vasemiston Eurooppa -foorumin seminaari: Suomi alueiden Euroopassa (11.9.), sosiaalipoliittinen seminaari yhdessä sosiaalisten järjestöjen ja eduskuntaryhmän sosiaalivaliokunnan kanssa (1.10.) sekä osallistuttiin TSL:n järjestämään Suunta 2000 -päivään (13.11.). Koulutuspoliittinen työryhmä järjesti koulutuspoliittisen seminaarin (1.12.), talouspoliittinen työryhmä talouspoliittisen keskustelutilaisuuden (2.12.) ja maaseutupoliittinen työryhmä metsäpaneelin (8.12.)

2. Työryhmät

Suunnittelusihteeristön päätehtäviin on kuulunut ohjelmallisen ja siihen läheisesti liittyvän päätöksenteon valmistelu ja organisointi, poliittisia ilmiöitä ja yhteiskunnan kehityssuunnitteita koskeva pitemmän tähtäyksen selvitystyö, mm. puolueiden mielipidetiedustelun kannatusanalyysien hyödyntäminen. Lisäksi on seurattu kotimaista ja kansainvälistä tutkimusta ja keskustelua. Osa suunnittelusta ja päätöksenteon valmistelusta on tapahtunut asiantuntija- ja työryhmäorganisaation työpanosta käyttäen.

Puoluekokoukseen saakka toimineet painopistetyöryhmät valmistelivat puoluekokoukselle tulevia kannanotto- ja suositteita. Puoluehallitus päätti syyskuussa asetettavista uusista työryhmissä ja niiden yhteistyöstä ja työnjaosta eduskunnan valiokuntaryhmien kanssa. Sen mukaan puoluehallitus linjaa työryhmien avustuksella pitkän ja keskipitkän aikavälin tavoitteita. Eduskuntaryhmä ja valiokuntaryhmät ottavat kantaa päivän-

politiikan nopeasti esille nouseviin kysymyksiin mm. hallituksen lakiesityksiin käyttäen apunaan nopeasti koolle saatavia asiantuntijaryhmiä eri kokoonpanoissa.

Työryhmien avulla on luotu työnjako ja vastuuhenkilöjärjestelmä. Työryhmät seuraavat mm. poliittista keskustelua, johon niiden vetäjät reagoivat julkisuudessa tuoden samalla esille sosialidemokraattien asiaa koskevat kannat.

Kaikkien työryhmien tehtävänä on eduskuntavaaleihin ja niiden jälkeisiin hallitusohjelmaneuvotteluihin valmistautuminen. Työryhmät ovat käynnistäneet puoluekokouspäätösten seurannan ja tarvittavat selvitykset. Osa työryhmistä tekee lisäksi puoluekokouksen edellyttämää ohjelmatyötä. Työryhmät keräävät tietoa, arvioivat eri alojen kehittämisvaihtoehtoja päätöksenteon pohjaksi (ohjelmat, kannanotot, taustamuistiot, seminaarit, kuulemiset).

Kesäkuun puoluekokokoukseen saakka ovat toimineet seuraavat ryhmät:

Painopistetyöryhmät (23.1.1992 - puoluekokous -93)

Taloustyöryhmä: pj. Ulf Sundqvist 10.3.1993 saakka, josta lähtien Antero Kekkonen, vpj. Markku Hyvärinen, siht. Juhana Vartiainen Työryhmä piti 14 kokousta valmistellen mm. SDP:n talouspoliittisia kannanottoja sekä puoluekokousta varten Talouskehityksen linjoja -keskusteluai-neiston.

Integraatiotyöryhmä: (kts. kv-toiminta)

Rakenne- ja hallintotyöryhmä: pj. Matti Louekoski, vpj. Elina Lehto, siht. Sisko Seppä, Työryhmä piti 5 kokousta valmistellen kannanottoa "Julkisen hallinnon kehittäminen jatkuvaksi".

Ympäristötyöryhmä: pj. Erkki Tuomioja, vpj. Tarja Tenkula-Kylä-Liu-hala, siht. Veli-Mikko Niemi. Työryhmä piti yhden kokouksen valmistellen puoluekokouuskannanottoja.

Energiapolitiikan seurantaryhmä: pj. Antero Kekkonen, vpj. Liisa Jaakonsaari, siht. Reijo Svento. Työryhmä piti yhden kokouksen valmistelun puoluekokouuskannanottoja.

Syyskuusta alkaen ovat toimineet seuraavat työryhmät. Puoluehallitus päätti työryhmistä ja niiden vetäjistä. Työryhmät ovat kokoonpanoltaan joustavia.

Työryhmät (23.9.1993 lähtien)

Ulkopoliittinen työryhmä: pj. Pertti Paasio, vpj. Markku Hyvärinen, siht. Tarja Kantola (kts. kv-toiminta)

Integraatiotyöryhmä: pj. Erkki Tuomioja, vpj. Tuulikki Kannisto, siht. Jari Luoto (kts. kv-toiminta)

Lähialue työryhmä: pj. Markus Aaltonen, vpj. Hannu Myyryläinen ja Pertti Joenniemi, siht. Matti Tukiainen (kts. kv-toiminta)

Talouspoliittinen työryhmä: pj. Paavo Lipponen, vpj. Jouni Backman, siht. Juhana Vartiainen ja Sisko Seppä. Työryhmä piti viisi kokousta valmistellen ajankohtaisia kannanottoja. Joulukuussa järjestettiin talouspoliittinen keskustelutilaisuus.

Talouspoliittinen työryhmä asetti *työllisyysprojektin:* pj. Johannes Koskinen, siht. Pertti Rauhio. Ryhmä piti kolme kokousta.

Asuntopoliittinen työryhmä: pj. Tarja Kautto, vpj. Ilkka Joenpalo, siht. Markku Wallin. Työryhmä piti neljä kokousta käynnistäen asuntopoliittisen ohjelman valmistelun.

Ympäristötyöryhmä: pj. Riitta Myller, vpj. Heikki Pohja, siht. Veli-Mikko Niemi. Työryhmä piti kolme kokousta.

Sosiaalisen hyvinvoinnin työryhmä: pj. Markku Hyvärinen, vpj. Tuula Haatainen, siht. Pekka Nurminen. Työryhmä piti viisi kokousta.

Työryhmä käynnisti loppuvuodesta seitsemän lyhytaikaista projektia (lapsiperheidentuki-, terveys-, työttömyysturva-, vanhuus-, köyhyys-

yrittäjien sosiaaliturva- ja sosiaaliturvan rahoitusprojektit) tekemään selvityksiä ko. aloilta. Projektien vetäjinä toimivat hyvinvointityöryhmän jäsenet.

Elinkeinopoliittinen työryhmä (ml. alue-, elinkeino-, energia-, pienyrittäjänäkökulmat ja pankkituki): pj. Matti Louekoski, vpj. Helena Rissanen, siht. Tero Hirvilammi. Työryhmä piti neljä kokousta valmistellen ajan-kohtaisia kannanottoja.

Aluepoliittinen työryhmä (sisäasiat): pj. Matti Puhakka, vpj. Juha Nummela ja Sinikka Näätsaari, siht. Reijo Luhtavaara. Työryhmä piti yhden kokouksen.

Maaseutupoliittinen työryhmä: pj. Kari Rajamäki, vpj. Taina Lackman, siht. Markku J. Jääskeläinen (kts. järjestötoiminta)

Kuluttajapoliittinen työryhmä: pj. Ulpu Iivari, vpj. Reijo Ollikainen, siht. Oskari Pajamäki. Työryhmä piti kaksi kokousta.

Koulutuspoliittinen työryhmä: pj. Liisa Jaakonsaari, vpj. Erkki Aho ja Jukka Gustafsson, siht. Harri Liikkanen. Työryhmä järjesti koulutuspoliittisen seminaarin joulukuussa.

Tiede- ja korkeakoulutyöryhmä: pj. Leena Luhtanen, vpj. Keijo Paunio, siht. Ulla-Maija Rajakangas. Työryhmä piti yhden kokouksen.

Kulttuurityö ryhmä (ml. viestintä): pj. Antero Kekkonen, vpj. Riitta Sepälä, siht. Anna-Liisa Sirjamo ja Ulla Tapiovaara-Harpp.

Liikennepoliittinen työryhmä: pj. Jussi Ranta, vpj. Tarja Filatov, siht. Reijo Svento ja Hanna Mannila. Työryhmä piti yhden kokouksen.

Puolustuspoliittinen työryhmä: pj. Anna-Liisa Kasurinen, vpj. Reijo Laitinen, siht. Markku Haranne.

Oikeuspoliittinen työryhmä: pj. Tarja Halonen, vpj. Leena Koikkalainen, siht. Mikael Jungner. Työryhmä piti kaksi kokousta. Oikeuspoliittinen työryhmä asetti projektin koskien romanien asemaa. Projektiryhmä (pj. Tarja Halonen, siht. Mikael Jungner) piti kolme kokousta.

Tulevaisuustyöryhmä: pj. Antti Kalliomäki, vpj. Elina Lehto, siht. Osmo Kuusi. Työryhmä piti neljä kokousta.

Järjestö toimintaryhmät:

Ammattiyhdistystoimikunta (17.6.1993): pj. Paavo Lipponen, vpj. Lauri Ihalainen, Esa Swanljung, Ulla Aittokoski, siht. Ari Kekkinen (kts. järjestötoiminta).

Kunnallispoliittinen työryhmä: pj. Jukka Mikkola, vpj. Lauri Metsämäki, siht. Markku J Jääskeläinen ja Tiina Nurmi (kts. järjestötoiminta)

SDP:n yrittäjätoimikunta: pj. Mikko Rönnholm, vpj. Juha Hjelt, siht. Matti Kouri (kts. järjestötoiminta)

Sääntöuudistustyöryhmä (26.8.1993): pj. Lasse Eskonen, siht. Markku J. Jääskeläinen (kts. järjestötoiminta)

Alueelliset ryhmät:

Järjestötoimintaryhmä (P-Karjala/Kuopio/Mikkeli/Kymi): pj. Riitta-Liisa Pelkonen, siht. Reijo Jeskanen (kts. järjestötoiminta)

Pohjois-Suomi-strategiatyöryhmä (Oulu/Lappi): Pj. Esko J. Ojala ja Tapio Karjalainen, siht. Seppo Nordström ja Jyrki Pohjola (kts. järjestötoiminta)

IV JÄRJESTÖTOIMINTA

1. Toiminnan päälinjat

Toimintavuotta sävyttivät puoluekokous ja presidentinvaalien valmistelu. Vuoden alussa aloittivat uudet kunnanvaltuustot soveltaen uusittua kunnallislakia. Järjestötoimintaa pyrittiin uudistamaan Itä-Suomeen perustetulla työryhmällä.

Yhteistoiminnassa naisliiton ja TSL:n kanssa käynnistettiin opinto- ja keskustelukampanja nimeltä Nousukausiprojekti. Piireissä järjestettiin 18 kurssitilaisuutta, joissa koulutettiin 300 henkilöä käynnistämään projektia alueellaan. Vuoden loppuun mennessä oli perustettu n. 130 opintokerhoa nousukausiteemalla. Puolue tuotti työttömyyttä käsitelleen tausta-aineiston ja yhdessä TSL:n kanssa tuotettiin opintoaineisto Suomi jaloilleen. Työttömyysaineistoa tehtiin 1500 kappaletta ja se jaettiin loppuun parissa kuukaudessa. Opintoaineistoa oli myyty vuoden loppuun mennessä n. 800 kappaletta.

Puoluetoimiston organisaatiouudistuksen myötä järjestöosasto lakkautettiin. Tilalle tulivat järjestöyksikkö ja ay-yksikkö.

2. Sääntöuudistus

SDP:n Lappeenrannassa 1990 pidetyn XXXV puoluekokouksen päätökseen perustuen puoluetoimikunta päätti kokouksessaan 9.1.1992 asettaa kaksi sääntötyöryhmää, joihin nimettiin seuraavat jäsenet:

Sääntötyöryhmä I (piirijärjestöjen säännöt)

Markku Hyvärinen, puheenjohtaja, jäsenet: Tuula Haatainen, Aarne Heikkilä, Rauno Ihalainen, Johannes Koskinen, Sinikka Mönkäre ja Matti Tukiainen, sihteeri: Jorma Westlund, Erkki Gröndahl, Pekka Nurminen, Kalevi Sadeluoto ja Reijo Svento.

Sääntötyöryhmä II (kunnallisjärjestöjen säännöt)

Lasse Eskonen, puheenjohtaja, jäsenet: Matti Färiing (Tuusula), Leena Koikkalainen (Turku), Sirkka Kotola (Kotka), Lauri Metsämäki (RTL), Raimo Paalanen (Lappeenranta), Marja-Leena Tuliainen (Hollola) Martti Turkka (Oulu), sihteeri: Jorma Westlund, Markku J. Jääskeläinen, Rauli Warty, Pekka Nurminen, Kalevi Sadeluoto ja Reijo Svento.

Sääntötyöryhmät tekivät esityksensä puoluetoimikunnalle jo vuoden 1992 puolella. Esitykset olivat piireissä lausuntokierroksella, jonka jälkeen puoluetoimikunta teki lopullisen esityksensä puoluekokoukselle. Alunpitäen sääntöuudistuksella pyrittiin varsin laajaan uudistukseen, joka olisi merkinnyt muutoksia mm. puolue- ja piirikokouskäytäntöihin.

Uudistusprosessin kuluessa kävi ilmi, ettei tarvetta aiotunlaajuisiin ollutkaan.

Puoluekokous hyväksyi puolueen säännöt, joiden muutokset koskivat lähinnä päätösvaltaelinten kokoonpanoa ja nimityksiä. Puoluetoimikunta muuttui puoluehallitukseksi ja sen kooksi vahvistettiin 15 jäsentä puheenjohtajineen. Puolueneuvosto muuttui puoluevaltuustoksi ja sen kokoonpanosta jäivät pois aiemmin erikseen valitut piirien puheen- tai varapuheenjohtajat.

Piirien säännöissä piiritoimikunta muuttui piirihallitukseksi ja sen toimikaudeksi tuli kaksi vuotta kuitenkin niin, että jäsenistä on vuosittain puolet erovuorossa.

Kunnallisen toiminnan osalta puoluekokous teki kokonaisvaltaisen periaatepäätöksen, joka koski niin sääntöjä kuin ohjesääntöäkin. Kunnallisjärjestöjen päätösvaltaa omien sääntöjensä osalta lisättiin, maallisääntöjen hyväksyminen siirtyi puoluekokoukselta puoluehallitukselle, valtakunnallisesta kunnallisen toiminnan ohjesäännöstä luovuttiin ja kunnallisjärjestöille annettiin oikeus päättää omasta ohjesäännöstään.

Puoluekokouksen jälkeen puoluehallitus nimesi työryhmän valmistelemaan kunnallisjärjestöjen mallisääntöjä. Työryhmän puheenjohtajaksi nimettiin Lasse Eskonen ja jäseniksi Marja-Leena Tuliainen, Raimo Kokkonen, Kalevi Sadeluoto ja Jorma Westlund. Sihteerinä toimi Markku J. Jääskeläinen. Työryhmä valmisteli puoluehallitukselle esityksensä 5 erilaisesta sääntömallista. Puoluehallitus hyväksyi mallisäännöt 9.12.1993.

Toimitsijakokoukset

Piirien toiminnanjohtajakokouksia järjestettiin seuraavasti: Helsingissä 18.-19.1.1993, 11.3.1993, 23.4.1993, 3.6.1993, 6.6.1993, 18.6.1993 ja 7-8.10.1993 sekä 9.-10.12.1993 Nokialla.

Piirien puheenjohtajat olivat koolla 1.10.1993.

Puolueen, piirijärjestöjen, kunnallisjärjestöjen sekä sisar- ja yhteistyöjärjestöjen työntekijöiden neuvottelupäivät järjestettiin 30.-31.8.1993 Polvijärveltä Huhmarin lomakeskuksessa. Osanottajia oli päivillä 90.

3. Presidentinvaalien valmistelu

Uusi vaalitapa

Hyväksyessään uuden vaalitavan eduskunta edellytti, että presidentin valtaoikeuksia on tasapainotettava parlamentaariseen suuntaan, koska uuden vaalitavan arveltiin vahvistavan presidentin valtiollista asemaa. Vaalivalmistelujen aikana keskustelu valtiosäännön uudistamisesta, parlamentarismista, presidentin valtaoikeuksista ja vaalitavan vaikutuksista presidentin valtiolliseen asemaan jäi melko hajanaiseksi ja pintapuoliseksi. Uusi vaalitapa kuitenkin popularisoi voimakkaasti vaaleihin liittyvää tiedotusta ja kampanjatoimintaa.

Ehdokkaan asettaminen

Presidentti Koivistolla olisi halutessaan ollut mahdollisuus asettua ehdokkaaksi vielä kolmannelle kaudelle. Epätietoisuus siitä, onko hän käytettävissä ehdokkaaksi, vaikutti osaltaan SDP:n presidentinvaalivalmistelujen aikatauluun. Marraskuussa 1992 puolue neuvosto oli päättänyt, että kevätkokous maaliskuussa 1993 päättää menettelytavoista SDP:n presidenttiehdokkaan asettamiseksi ja ehdokkaan asettamisen siirtämisestä puoluekokoukselle.

Puolue neuvosto päätti 11.3.1993 siirtää presidenttiehdokkaan asettamisen kesäkuussa 1993 kokoontuvan puoluekokouksen tehtäväksi. Samassa yhteydessä puolue neuvosto päätti presidenttiehdokkaasta toimitettavan esivaalin menettelytavoista.

Puoluejärjestöjen tuli tehdä ehdotuksensa SDP:n presidenttiehdokkaaksi 13.4.1993 mennessä. Näiden tuli 15.4.1993 mennessä antaa suostumuksensa ehdokkuuteen. Postin välityksellä äänioikeuttaan esivaalissa voivat käyttää puolueen jäsenrekisteriin merkityt puolueosastojen jäsenet palauttamalla 14.5.1993 mennessä äänestyslipun sisältävän vaalikuoren. Kunnallisjärjestöjen ja puolueosastojen toimeenpanemissa erillisissä äänestystilaisuuksissa 16.5.1993 voivat äänestää presidentinvaalissa

äänioikeutetut kansalaiset, jotka ilmoittivat vaalilautakunnalle nimensä ja osoitteen ja antoivat vakuutuksen, etteivät olleet osallistuneet SDP:n presidenttiehdokkaasta toimeenpantavaan esivaaliin postin välityksellä tai toisessa erillisessä äänestystilaisuudessa. Halutessaan äänestäjä voi tehdä äänestyslippuun kaksi äänestysmerkintää ilmaisemaan kannanottoa kysymyksiin "Kannatan SDP:n presidenttiehdokkaaksi ensisijaisesti", "Kannatan SDP:n presidenttiehdokkaaksi toissijaisesti". Esivaalin tuloksen määräämisestä puolueuuevosto päätti: "Jos joku ehdokkaista saa enemmän kuin puolet annetuista ensisijaisen kannatuksen äänistä, on hän voittanut esivaalin. Jos kukin ehdokas on saanut alle puolet annetuista ensisijaisen kannatuksen äänistä, otetaan huomioon myös toissijaisen kannatuksen äänet."

Määräaikaan mennessä puoluejärjestöt ehdottivat SDP:n presidenttiehdokkaaksi toimitusjohtaja Matti Ahdetta, valtiosihteeri Martti Ahtisaarta, toimitusjohtaja Jaakko Itoniemeä, maaherra Kalevi Kivistöä, valtiopäiväneuvos Sakari Knuutilaa, kansanedustaja Pertti Paasiota, pankinjohtaja Kalevi Sorsaa, pääjohtaja Vappu Taipale ja maaherra Pirkko Työlä-järveä. Määräaikaan mennessä heistä suostumuksensa antoivat Ahtisaari, Knuutila, Sorsa, Taipale ja Työläjärvi. Ehdokkailla, etenkin Ahtisaarella ja Sorsalla oli maan eri puolille ulottuvat kampanjat, joita kampanjatoimistot organisoivat. Puolue järjesti maan eri puolilla 9 ehdokkaille yhteistä keskustelutilaisuutta.

Esivaalissa ensisijaiset äänet jakautuivat seuraavasti:

	<i>Ääniä</i> <i>Apl</i>	%
Martti Ahtisaari	75 649	61,24
Kalevi Sorsa	42 442	34,36
Pirkko Työläjärvi	2 534	2,05
Vappu Taipale	2 178	1,76
Sakari Knuutila	734	0,59

Yhteensä ensisijaisia ääniä annettiin 123 537 kappaletta.

Toissijaiset äänet jakautuivat:

	<i>Ääniä/kpl</i>	<i>%</i>
Kalevi Sorsa	21 174	28,51
Martti Ahtisaari	19 597	26,38
Pirkko Työläjärvi	15 502	20,87
Vappu Taipale	12819	17,26
Sakari Knuutila	5 128	6,98

Yhteensä toissijaisia ääniä annettiin 74 220 kappaletta.

Osanotto esivaaliin ylitti ennako-odotukset. Todennäköistä on, että osanottajien enemmistö oli muita kuin SDP:n jäseniä. Äänenlaskennan postitse palautetut ja erillisissä äänestystilaisuuksissa annetut äänestysliput yhdistettiin, joten käytettävissä on vain kaikki äänet yhdistävä vaalitulokset. Yhteensä esivaaliin osallistui 125 452 äänestäjää, joista 83 443 äänesti erillisissä äänestystilaisuuksissa. 42 009 puolueen jäsentä äänesti postin välityksellä. Kokonaan hylättyjä äänestyslippuja jätettiin 879 ja tyhjiä 99.

Esivaalin tuloksen nojalla puoluetoimikunta esitti puoluekokoukselle valtiosihteeri Martti Ahtisaaren asettamista SDP:n presidenttiehdokkaaksi.

SDP:n esivaalijärjestelyt aiheuttivat polemiikkia, jossa arvioitiin toissijaisien äänten merkitystä eri tulosvaihtoehdoissa, äänten laskentaan tarvittavan ajan pituutta postin laskiessa kaikki äänet sekä puolueeseen kuulumattomien kansalaisten roolia SDP:n presidenttiehdokasta koskevassa päätöksenteossa.

Muut presidenttiehdokkaat

Keskusta asetti ehdokkaakseen esivaalin tuloksen perusteella kansanedustaja Paavo Väyrysen. Kokoomus järjesti myös esivaalin, jonka nojalla se asetti ehdokkaakseen ylipormestari Raimo Ilaskiven. RKP asetti puoluekokouksessaan äänestyksen jälkeen ehdokkaakseen puolustusministeri Elisabeth Rehnin.

Vasemmistoliiton keskuudessa pohdittiin pitkään oman ehdokkaan asettamista. Osa puolueen edustajista olisi halunnut asettaa tukemaan Martti Ahtisaaren ehdokkuutta, mutta vasemmistoliiton liittovaltuuston huomattava enemmistö päätti asettaa ehdokkaaksi kansanedustaja, puolueen puheenjohtaja Claes Anderssonin.

Kristillinen Liitto asetti ehdokkaaksi puheenjohtajansa ministeri Toimi Kankaanniemen ja Suomen Maaseudun puolue kansanedustaja Sulo Aittoniemen.

Puolueiden asettamien ehdokkaiden lisäksi vähintään 20.000 kansalaisen muodostamat ryhmät asettivat ehdokkaiksi päätoimittaja Keijo Korhosen, kansanedustaja Eeva Kuuskosken, entisen läänintaiteilijan Pertti "Velto" Virtasen sekä Kommunistisen Työväenpuolueen puheenjohtajan, erikoistutkija Pekka Tiaisen.

Ehdokkaan asettamisen tarkoituksessa nimiä kerättiin myös kauppatieteen tohtori Heikki Urmaksen, "rantaneuvos" Eero Seppäsen ja toimitusjohtaja Jyrki J. Karhusen asettamiseksi presidenttiehdokkaaksi. Heitä kannattaneet kansalaisryhmät eivät kuitenkaan saaneet kerätyksi 20 000 hyväksyttävää ilmoitusta, joten heidän ehdokkuutensa raukesi.

Martti Ahtisaaren valinnan hyväksi tehty vaalityö 1993

Vaalityön organisaatio

Ehdokas itse oli vaalityön johtohahmo. Vaalityön johtoelimenä toimi puoluesihteerin johdolla koordinaatioryhmä. Siinä oli edustus Presidentti '94 ry:stä, Ahtisaaren Helsingin vaalitoimistosta ja ammattiyhdistysliikkeestä. Puolue toimiston työntekijät osallistuivat koordinaatiotyöryhmän toimintaan normaalin tehtäväjakonsa mukaisesti. Koordinaatiotyöryhmässä esillä olleiden vaalihankeiden käytännön toteutuksesta vastasi Jorma Westlund.

Keväällä 1993 perustettu Presidentti '94 ry organisoitiin kesällä 1993 huolehtimaan Ahtisaaren valintaa tukevan kansalaisliikkeen järjestäytymisestä ja vastaamaan puolueorganisaation ulkopuolella toteutettavasta vaalityöstä. Yhdistyksen puheenjohtajana toimi kansanedustaja Erkki Tuomioja, kiertuevastaavana Tuomo Saarinen ja tiedotusvastaavana Jus-

si Lähde. Ehdokkaan avustajana toimi Tuovi Allen ja tiedotuskonsulttina Lasse Lehtinen. Yhdistyksen toimintaan osallistui sosialidemokraattien lisäksi puolueisiin sitoutumattomia henkilöitä sekä vasemmistoliittolaisia, vihreitä ja joitakin kokoomuksen ja RKP:n jäseniä. Yhdistys vastasi valtakunnallisen ja alueellisten Ahtisaari-kansalaisvaltuuskuntien nimien kokoamisesta ja niiden tarkoituksenmukaisesta julkistamisesta.

Ahtisaari-kansalaisvaltuuskunnan puheenjohtajana toimi professori Antto Leikola. Sen varapuheenjohtajana oli Ahtisaarta tukevia eri tahoilla toimivia sosialidemokraatteja, sitoutumattomia kansalaisia sekä vasemmistoliittoon, kokoomukseen tai RKP:hen kuuluvia henkilöitä. Valtakunnallisen valtuuskunnan nimilistaan kertyi vaalikampanjan loppuun mennessä 600-700 nimeä.

Ammattiyhdistysliikkeen sosialidemokraattien ja vaalikampanjan myöhemmässä vaiheessa myös vasemmistoliittolaisten ja sitoutumattomien henkilöiden aktivoituminen oli merkittävä sysäys vaalityön loppuvaiheen tehokkuudelle ja ulottuvuudelle. Erityisesti korostui työllisyyden ja pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan arvojen merkitys palkansaajaväestölle. Näiden aiheiden esilläpito oli keskeisellä sijalla työ- ja toimipaikoilla sekä työttömien keskuudessa Ahtisaaren hyväksi tehdyssä vaalityössä.

Marras-joulukuussa tuli esiin tarve kiinteyttää vaalityötä, varmistaa käytännön tehtävien oikea-aikainen toimeenpano ja selkiinnyttää taloudellisia ja toiminnallisia vastuusuhteita. Ahtisaaren Helsingin vaalitoimiston työtä johtamaan siirtyi puoluetoimistosta Matti Kouri, alueellisesti täsmennettiin puolueen piirijärjestöjen ja paikallisten Ahtisaari-ryhmien työnjakoa, eduskuntaryhmän sihteeri Kari Laitinen ryhtyi avustamaan ehdokasta puheiden ja esiintymisten valmistelussa. Jorma Westlundin tehtäväksi osoitettiin vaalityön käytännön ohjaaminen erityisesti vaalin toisen kierroksen valmistelujen ja toimeenpanon osalta.

Tapahtumat

Forssan kansanjuhla elokuussa ja Ahtisaaren näyttävä esiintyminen siellä oh Ahtisaaren ainoa julkinen Suomessa tapahtunut vaaleja palveleva aktiviteetti puoluekokouksen ja lokakuun lopun välillä.

Ahtisaaren vaalikiertue alkoi marraskuun alussa ja päättyi 15. tammi-kuuta. Hän osallistui tänä aikana noin 300 erimuotoiseen yleisötilaisuuteen, joista runsas 250 oli presidentinvaaleja ja presidentin tehtäviä selvittäviä keskustelutilaisuuksia. Kiertueeseen sisältyi myös kymmeniä tehdaskäyntejä ja tutustumisia eri alojen laitoksiin ja toimipisteisiin. Vaalikiertueen aikana ehdokas tavoitti tilaisuuksien avulla välittömästi noin 100.000 kansalaista.

Vaalikampanjan kannalta muodostui varsin haastavaksi ehdokkaan esiintyminen puoluevaltuuston kokouksessa 18.11.1993. Erityisesti hänen siellä lukemansa "ystävän kirje" herätti merkittävän jälkikeskustelun, koska kirjeen tuntemattomaksi jäänyt kirjoittaja arvioi puolueiden toimintaa varsin kriittisesti asettaen mm. puolueiden oikeuden ehdokasasetteluun vaaleissa kysymyksenalaiseksi.

Vaalikampanjan kannalta toinen poikkeuksellisen merkittävä esiintyminen oli eduskuntaryhmän kokous 16.12.1993. Suuren julkisuuden saanut kokous oli tarpeellinen lisäpanostus sosialidemokraattisen puolueväen, kansanedustajien ja muiden vaikuttajien kannustamiseksi tehokkaaseen vaalityön loppurynnistykseen.

4. Forssan kansanjuhla

Forssan kokouksen 90-vuotisjuhlaa vietettiin 21.8.1993 Forssassa. Kansanjuhlan tapahtumakeskuksena oli Forssan Lamminranta. Juhlakentän telttakatoksissa ja jäähallin tiloissa oli puolueen, eduskuntaryhmän, sisar- ja yhteistyöjärjestöjen toiminnan esittelyä, näyttelyitä, kilpailuja, karaokea, kirpputori sekä omaa ohjelmaa lapsille. Pääjuhlassa puhui SDP:n presidenttiehdokas Martti Ahtisaari. Juhlan yleisöarvio oli n. 5000.

Seminaareja oli kaksi, teollisuuspoliittinen seminaari "Suomen uusi teollistaminen" Kaupungintalon valtuustosalissa ja johtajuutta sosialidemokraattisessa työväenliikkeessä käsittelevä seminaari "Ei muuta johtajaa, ei luojaa..." Työväentalon juhlasalissa. Seminaareihin osallistui yhteensä n. 600 henkilöä.

Forssan Artexpon -näyttelykeskuksessa oli 5.-29.8. esillä "Sosialidemokratian johtohenkilöitä taiteilijoiden kuvaamana" -näyttely. Kuutisen-

kymmentä taideteosta (muotokuvia, veistoksia ja mitaleita) oli koottu eduskunnasta, tasavallan presidentiltä, liikelaitoksista ja työväenjärjestöistä. Esillä olivat myös Kalevi Keski-Korhosen valokuvanäyttely "Huhtikuusta huhtikuuhun (1959-93)", punavanki Ilmari Mannisen Tammisaaren vankileirillä 1919-22 tekemät luonnosvihkot sekä "Lapset tekevät huomisen" -kotkavuoden juhlanäyttely. Lisäksi 8.-21.8. oli esillä näyttely, jossa sanoin ja kuvin kerrottiin vuoden 1918 tapahtumista Mäntässä.

5. Kotkavuosi

Vuosi 1993 oli Lappeenrannan puoluekokouksen päätöksen mukaisesti SDP:n kotkavuosi. Se oli myös kotkaliikkeen juhlavuosi, sillä järjestö täytti 50 vuotta.

Lapsen asemaan liittyviä kysymyksiä selviteltiin helmikuussa Helsingissä järjestetyssä "Lapset tekevät huomisen" -seminaarissa. Eri puolilla Suomea järjestettiin kuusi vastaavaa tilaisuutta. Perheille suunnattavia tilaisuuksia varten tuotettiin nukketeatterikäsitelmä "Enten tenten erilainen", jonka aiheena oli suvaitsevaisuus.

Kotkavuorta juhlisti "Lapset tekevät huomisen" -kiertonäyttely, joka kertoi sosialidemokraattisen työväenliikkeen toiminnasta lasten ja perheiden hyväksi.

Kotkavuosi näkyi myös Forssan kansanjuhlassa elokuussa. Nuorilla Kotkilla oli oma esittelypiste Lamminrannan tapahtumakeskuksessa, työväentalolla pyöri videoesitys kotkatoiminnasta ja kiertonäyttely oli esillä Artexpon näyttelykeskuksessa.

6. Ammattiyhdistys- ja työmarkkinatoiminta

Yleistä

Tulopoliittinen kokonaisratkaisu oli voimassa 31.10.1993 saakka. Työnantajajärjestöt esittivät maan hallituksen tukemana rajuja heikennyksiä työntekijöiden työehtoihin. Varhaisessa vaiheessa kävi selville, että keskitettyyn ratkaisuun ei ole edellytyksiä. Sopimuskierrroksesta odotettiin erityisen vaikeaa. Sopimuksia alkoi kuitenkin syntyä liittokohtaisina

nopeaan tahtiin sen jälkeen, kun paperiteollisuuteen oli saatu neuvoteltua sopimus. Työntajat joutuivat luopumaan useista vaatimuksistaan, ja sopimukseen tulleet paikallisen sopimisen mahdollisuudet ja joustojärjestelyt katsottiin myös ammattiliitoissa olevan hyväksyttäviä. Erityisellä tyytyväisyydellä ammattiyhdistysliikkeen piirissä todettiin, että työnantajien hyökkäykset pystyttiin torjumaan myös heikoimmiksi aloiksi koettujen liittojen piirissä. Huonona puolena pidettiin palkkatason eriytymistä ja sopimuskausien eri pituisuutta. Pääsääntöisesti sopimukset ovat vuoden mittaisia. Sopimukset syntyivät suurelta osin valtakunnansovittelijan välityksellä.

Ammattiyhdistystoimikunta

Ammattiyhdistystoimikunnan jäseninä olivat v. 1993 XXXVI puoluekokoukseen saakka puheenjohtajana Ulf Sundqvist ja varapuheenjohtajina Lauri Ihalainen, Riitta Prusti, Esa Swanljung ja Ulla Aittokoski. Muina jäseninä olivat Markku Hyvärinen, Matti Puhakka, Reijo Lindroos, Jorma Westlund, Tuulikki Kannisto, Raimo Kantola, Per-Erik Lundh, Pertti Ahonen, Jouni Riskilä, Antero Mäki, Maj-Len Remahl, Kaarina Muhii, Tuulikki Väliniemi, Raija Hukkamäki, Tenho Olin, Seppo Junttila ja Reijo Virtanen. Sihteerinä toimi Ari Kekkinen.

Puoluekokouksen jälkeen puoluehallitus nimesi ammattiyhdistystoimikuntaan

SDP: Paavo Lipponen, (puheenjohtaja) Markku Hyvärinen, Reijo Laitinen, Markku J. Jääskeläinen, Matti Kouri ja Ari Kekkinen (sihteeri).

SAK: Lauri Ihalainen (varapuheenjohtaja), Tuulikki Kannisto, Raimo Kantola, Per-Erik Lund, Jarmo Lähteenmäki, Pertti Ahonen, Jouni Riskilä, Maj-Len Remahl, Heikki Peltonen ja Hannu Alanoja.

STTK: Esa Swanljung (varapuheenjohtaja), Seppo Junttila, Raija Hukkamäki, Kaarina Muhii, Tenho Olin, Helena Rissanen ja Mikko Mäenpää.

AKAVA: Ulla Aittokoski (varapuheenjohtaja) ja Reijo Virtanen.

Toimikunnan sihteeristönä toimivat Pekka Sarkkinen, Seppo Ruotsalainen, Pekka Nurminen, Reijo Virtanen, Irma Nissinen, Matti Kouri ja Ari Kekkinen.

Ammattiyhdistystoimikunta kokoontui v. 1993 17 kertaa.

Edustaja- ja liittokokoukset

Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto piti merkittävän kokouksen Helsingissä 20.-21.10. Keskusjärjestö oli laajentunut TVK:n entisten liittojen ansiosta 600.000 jäsenen työmarkkinajärjestöksi. Järjestön uudeksi nimeksi otettiin Suomen Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto STTK ry. Puheenjohtajaksi valittiin Esa Swanljung.

Merkittävänä liittokokoustapahtumana on myös pidettävä Maaseututyöväen Liiton ja Puutyöväen Liiton yhtymiskokousta 23.5. Uuden liiton nimeksi tuli Puu- ja erityisalojen liittoja puheenjohtajaksi valittiin Heikki Peltonen. Vastaavaan kokouksen pitivät Kemian Työntekijäin Liitto ja Kumi- ja Nahkatyöväen Liitto 24.10. Helsingissä. Liiton nimeksi tuli Kemianliitto-Kemifacket ry. Puheenjohtajaksi valittiin Heikki Pohja.

Liittokokousvaaleista mielenkiintoa herättivät eniten Terveystalouden ammattijärjestö Tehy ry:n kokousedustajien valinnat. Sosialidemokraatit kasvattivat ääniosuuttaan edellisiin vaaleihin 9 prosenttiyksikköä. 7-10.6. pidetyssä kokouksessa puheenjohtajaksi valittiin edelleen Raija Hukkamäki.

Teknisten Liiton kokous pidettiin Tampereella 13.-15.5. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Tenho Olin.

Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liiton kokousta sävytti puheenjohtajakiista. Helsingissä 21.-23.5 pidetyssä kokouksessa puheenjohtajaksi valittiin Helena Rissanen.

Ilmailualan Unionin kokous oli 5.-6.6 Espoossa. Puheenjohtajaksi kokous valitsi Rainer Hakalan.

Paperiliitto piti kokouksensa 7.-10.6. Kokous valitsi uudeksi puheenjohtajaksi Jarmo Lähteenmäen.

Rautatieläisten Liiton kokous oli Espoossa 1.-3.6. Puheenjohtajana jatkaa Pentti Kesseli.

Veturimiesten Liiton kokous oli 28.-30.5 Lahdessa. Puheenjohtajaksi valittiin Markku Hannula.

Postiliitto piti kokouksensa Espoossa 14.-17.6. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Juhani Heino.

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto piti kokouksensa Espoossa 18.-21.6. Puheenjohtajaksi valittiin Pentti Levo.

Suomen Elintarviketyöläisten Liiton liittokokousedustajat valittiin sopuvaaleilla. Kokouksessa päätettiin siirtyä edustajakokousvaaleissa suurempiin vaalipiireihin ja samalla ottaa käyttöön postivaalit. Liiton puheenjohtajaksi valittiin Ritva Savtschenko ja liiton sihteeriksi Arto Talasmäki.

Järjestötoiminta

Ammattiyhdistystoimikunnan tulevaisuusseminaari järjestettiin KTV:n opistolla Karjaalla 15.-16.3.

Kelan Sosialidemokraatit järjestivät 26.-27.3. 20-vuotisjuhlaristeilyn, osanottajina 40 kelalaista.

Ammattiyhdistysväen presidentin esivaalipaneeli pidettiin HTY:n talolla 26.4. Paneeliin osallistuivat kaikki puolueen viisi ehdokasta. Yleisöä oli paikalla 160.

Forssan kansanjuhlan yhteydessä 21.8. 17 ammattiliittoa järjesti jäsentapaamisen, joihin osallistui noin 850 ammattiliittojen sosialidemokraattista jäsentä.

30.10.-1.11 järjestettiin ammattiliittojen ja puolueen piiritoimitsijoille presidentin vaaleja käsittelevä risteily kokous. Osanottajia oli 94.

7. Koulutustoiminta

Puolueen koulutustoiminta oli kuluneena vuonna vilkasta. Toiminnassa keskityttiin uusien jäsenten kouluttamiseen sekä Nousukausi-projektin käynnistämiin skoulutukseen.

Uusien jäsenten kursseille osallistui vuoden aikana 56 jäsentä. Kurssien tavoitteena oli antaa uusille jäsenille perustiedot puolueen periaatteista, organisaatiosta ja päätöksentekotavoista.

Nousukausi-ohjaajakursseille osallistui 296 jäsentä. Kurssien tavoitteena oli antaa opiskelijoille valmiudet käynnistää ja toimia ohjaajina paikallistason opintokerhoissa, nousukausikouluissa ja muissa nousukausitahtumissa. Nousukausi-projektia varten tuotettiin yhteistyössä TSL:n kanssa Suomi jaloilleen -opintoaineisto.

Puolueen järjestämälle Eurooppa-kurssille lokakuussa osallistui 31 jäsentä. Tämän lisäksi puolueen jäseniä osallistui lukuisa määrä TSL:n järjestämille alueellisille EU-kursseille.

Vuoden aikana käynnistyi 203 opintokerhoa, joissa opiskeli yhteensä 1 675 henkilöä. Pääosa opintokerhoista perustettiin Nousukausi-toiminnan ympärille.

8. Kunnallispoliittinen toiminta

Ennen puoluekokousta toimi puoluetoimikunnan asettama kunnallispoliittinen työryhmä, johon jäseninä kuuluivat Jukka Mikkola, Ilkka Joenpalo ja jäseninä Christel von Martens, Jarkko Paronen, Eero Kärkkäinen, Elina Lehto, Jussi-Pekka Alanen, Leif Engfelt, Eija Lehto-Kannisto, Tuula Lind ja Pentti Pulkkinen. Puheenjohtajana toimi Jukka Mikkola ja sihteerinä Markku J. Jääskeläinen.

Puoluekokouksen jälkeen puoluehallitus nimesi kunnallispoliittisen työryhmän puheenjohtajaksi Jukka Mikkolan ja sihteeiksi Tiina Nurmen ja Markku J. Jääskeläisen. Jäseniksi nimettiin Lauri Metsämäki (vpj.), Risto Koivisto, Ilona Wesman, Maija Rask, Erkki Kukkonen, Arto Lapiolahti, Sirkka-Liisa Vehviläinen ja Kari Urpilainen sekä pysyviksi

asiantuntijoiksi Jussi-Pekka Alanen, Leif Engfelt, Pekka Hemmilä ja Christel von Martens.

Työryhmä kokoontui ennen puoluekokousta 4 kertaa ja puoluekokouksen jälkeen 5 kertaa. Työryhmä on käsitellyt ajankohtaisia lainsäädäntöhankkeita, kuten kunnallislain uudistusta, kunnallistalouden ajankohtaisia ongelmia ja aluehallinnossa esillä olleita uudistamishankkeita. Työryhmä on seurannut tiiviisti kunnallisten keskusjärjestöjen yhdistämistä Suomen kuntaliitoksi.

Alkuvuonna järjestettiin yli 20 kunnallisten luottamushenkilöiden piiri-kohtaista kurssia, joilla koulutettiin n. 800 kunnallista luottamushenkilöä. Kurssin ohjelmaan sisältyi kunnallistalous, valtionosuus uudistus ja kunnallislain uudistaminen. Lisäksi kouluttajille valmistettiin kalvosarja kunnallistaloudesta ja kunnallislain uudistamisesta.

Aluehallinto

Puoluetoimikunta asetti v. 1991 aluehallintotyöryhmän keskuspaikanaan Mikkeli. Työryhmä sai raporttinsa valmiiksi tammikuussa 1992. Puoluetoimikunta lähetti työryhmän laatiman esityksen puolueen aluehallintokannaksi piireihin lausuntokierrokselle.

Piirien lausuntojen pohjalta puoluetoimikunta hyväksyi kesäkuussa aluehallintokannanoton. Asiaan palattiin joulukuussa, jolloin puoluetoimikunta käsitteli asiaa uudelleen hyväksyen asiasta kannanoton.

9. Maaseutupoliittinen toiminta

Puoluetoimikunnan asettama maaseutupoliittinen työryhmän, johon jäsenenä kuuluivat Kari Rajamäki, Pentti Leppäaho, Kerttu Törnqvist, Pentti Puoskari, Seppo Hassinen, Seija Huhdanmäki, Lasse Hellman, Raimo Lindlöf, Heikki Vendelin, Sisko Seppä, Leena Simonen, Antero Tuominen ja Veli-Mikko Niemi, toimi puoluekokoukseen saakka. Työryhmän puheenjohtajana toimi Kari Rajamäki ja sihteerinä Markku J. Jääskeläinen. Lisäksi työryhmän kokouksiin ovat osallistuneet aktiivisesti eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan sosialidemokraattiset jäsenet.

Puoluekokouksen jälkeen puoluehallitus nimesi työryhmän puheenjohtajaksi Kari Rajamäen, varapuheenjohtajaksi Taina Lackmanin ja sihteeriksi Markku J. Jääskeläisen. Jäseniksi nimettiin Lasse Helman, Heikki Wendelin, Sisko Seppä, Raimo Lindlöf, Pentti Leppäahoja Seppo Hassinen.

Maaseutupoliittinen työryhmä kokoontui ennen puoluekokousta 2 kertaa ja puoluekokouksen jälkeen 6 kertaa. Työryhmä on käsitellyt ajankohdaisia maa- ja metsätalouspoliittisia kysymyksiä sekä valmistellut kannanottoja puoluetoimikunnalle ja puoluekokoukselle.

Maaseutupoliittinen työryhmä järjesti valtakunnallisen maaseututapahtuman Kannuksessa 16.-17.10.1993. Päivillä käsiteltiin Euroopan yhdenytymisen vaikutuksia maaseutuun, kunnallisia kysymyksiä ja maaseudun kehittämistä. Osallistujia oli 70. Lisäksi työryhmä järjesti Forssan puoluejuhlien yhteydessä maaseutupoliittisen seminaarin, johon osallistui n. 30 henkilöä.

10. Pienyrittäjäpoliittinen toiminta

Pienyrittäjäpoliittisen toimikunnan jäseninä ovat kertomusvuonna puoluekokoukseen saakka olleet Markus Aaltonen, Juha Hjelt, Risto Niinikoski, Ossi Ihalainen, Veijo Ojala, Marja Peltonen, Sisko Seppä ja Erkki Gröndahl. Toimikunnan puheenjohtajana on toiminut Markus Aaltonen ja sihteerinä Erkki Gröndahl.

Toimikunta on kevään aikana kokoontunut 3 kertaa. Tämän lisäksi toimikunta järjesti Forssan kokouksen yhteydessä pienyrittäjätapaamisen, johon osallistui yli 30 osanottajaa.

Toimikunnassa aloitettiin kevään aikana kannanoton "Sosialidemokratia ja pienyritystoiminta" valmistelu. Valmistelu jatkuu uudessa yrittäjätöimikunnassa.

Syksyllä perustettuun yrittäjätöimikuntaan kuuluvat Mikko Rönholm puheenjohtajana, Matti Huuskonen, Riitta Hjerppe, Jorma Petäjästä, Erja Lahikainen, Arto Lindberg ja Juha Hjelt jäseninä sekä sihteerinä Matti Kouri.

Toimikunta on kokoontunut syksyn aikana kerran vajaalla kokoonpanolla. Toimikunnan työ alkaa varsinaisesti vuoden 1994 puolella.

11. Puoluejärjestöt ja jäsenet

Kertomusvuonna oli toiminnassa 14 suomenkielistä piirijärjestöä. Niiden toimintarajat muuttuivat Satakunnan ja Pirkanmaan kesken siten, että Turun ja Porin läänistä Hämeen lääniin siirtyneissä kunnissa sijainneet puolueosastot ja kunnallisjärjestöt erosivat Satakunnan piiristä ja liittyivät Pirkanmaan piiriin. Itsenäisenä piirijärjestönä on toiminut Ruotsalainen Työväenliitto, jonka toiminta-alue on Helsingin, Uudenmaan, Turun eteläinen ja Vaasan vaalipiirit.

Piirijärjestöjen henkilökunta

Helsingin piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Esko Häsä 31.3. saakka ja Heli Santala 15.11. lähtien, toimitsijana Oiva Pennonen, joka toimi vt. toiminnanjohtajana 1.4. - 15.11, toimistonhoitajana Terhi Hautamäki

Uudenmaan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Esko Berg ja toimistonhoitajana Virpi Haapala.

Varsinais-Suomen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Ilkka Keroja toimistonhoitajana Anne Sirkiä.

Satakunnan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Pekka Ovaska ja toimistonhoitajana Liisa Vannekari.

Etelä-Hämeen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Raimo Turunen, toimitsijana Paavo Viljander sijoituspaikkanaan Lahti ja toimistonhoitajana Maarit Mäkinen.

Pirkanmaan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Reino Ojala, toimitsijana Juho Suokas ja toimistonhoitajana Tarja Auvinen.

Kymen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Ossi Roininen ja toimistonhoitajana Raija Holopainen.

Mikkelin piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Voitto Lyytikäinen ja toimistonhoitajana Laura Viitamies.

Kuopion piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Eero Hoffren ja osapäiväisenä toimistonhoitajana Hely Manninen.

Pohjois-Karjalan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Reijo Jeskanen ja toimistonhoitajana Tuija Kuusisto.

Keski-Suomen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Jari Blom ja toimistonhoitajana Marita Putkonen.

Vaasan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Aarne Heikkilä ja toimitsijana Erkki Aho.

Oulun piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Jyrki Pohjola ja toimistonhoitajana Eija Henttonen.

Lapin piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Seppo Nordström ja toimistonhoitajana Liisa Kuntsi.

Ruotsalainen Työväenliitto

Liittosihteerinä on toiminut Herbert Walther ja toimistonhoitajana Carola Grönlund.

Puoluejärjestöjen ja jäsenten määrä piirijärjestöittäin 31.12.1993:

Piiri	Puolue- osastoja	Muutos	Jäsen- määrä	Muutos	Äänioi- keutetut jäsenet	Muutos
Helsinki	89	-	5 320	- 104	4 127	- 62
Uusimaa	142	- 4	8 913	- 317	7 127	- 324
V-Suomi	133	- 2	6 074	- 98	4 945	- 116
Satakunta	86	- 4	5 739	- 195	4 918	- 158
E-Häme	73	- 1	5 330	- 276	4 508	- 182
Pirkanmaa	124	- 5	7 550	- 249	6 125	- 239
Kymi	74	-	7 911	- 340	6 741	- 244
Mikkeli	74	-	3 694	- 89	2 834	- 142
Kuopio	45	- 1	2 454	- 58	1 780	- 84
P-Karjala	86	- 3	4 391	- 162	3 655	- 89
K-Suomi	79	-	5 184	- 154	3 936	- 203
Vaasa	66	- 1	3 556	- 65	2 893	- 46
Oulu	67	- 16	3 358	- 61	2 345	- 74
Lappi	49	- 6	2 496	- 153	1 682	- 70
Ruots.Tl.	71	- 3	2 788	- 80	2 197	- 43
Yhteensä	1258	- 46	74 758	-2 401	59 813	-2 076

Kertomusvuonna toimi 144 kunnallisjärjestöä, joista 131 suomenkielisiä ja 13 ruotsinkielisiä.

Vuonna 1993 purkautuneet yhdistykset

<i>Yhdistys</i>	<i>Kunta</i>	<i>Piiri</i>
Katajanokan Sosialidemokraatit ry	Helsinki	Helsinki
Auroran seudun sosialidemokraatit ry	Espoo	Uusimaa
Ruotsinkylän Työväenyhdistys ry	Ruotsinpyhtää	Uusimaa
Turun Kiinteistöalan Sosialidemokraattinen Yhdistys ry	Turku	Varsinais-Suomi
Uudenkaupungin Sos.-dem. Kolmonen ry	Uusikaupunki	Varsinais-Suomi
Kalannin Sosialidemokraatit ry	Kalanti	Varsinais-Suomi
Raision Sos.dem. Kilta	Raisio	Varsinais-Suomi
Rauman mlk:n Sd. Kunnallisjärjestö	Rauma	Satakunta
Kauttuan Sosialidemokraatit ry	Eura	Satakunta
Hinnerjoen Työväenyhdistys ry	Eura	Satakunta
Illon Työväenyhdistys ry	Äetsä	Satakunta
Satakunnan Viranhaltijain ja toimihenkilöiden sos.-dem. yhdistys ry	Pori	Satakunta
Anttilan-Voiluodon Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry	Rauma	Satakunta
Vermuntilan-Kulamaan Sos.-dem. Työväenyhdistys ry	Rauma	Satakunta
Euran Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	Eura	Satakunta
Länsi-Euran Ty	Eura	Satakunta
Lahden Kristilliset Sosialidemokraatit ry	Lahti	Etelä-Häme
Hämeenlinnan Kunnantyöntekijäin ja viranhaltijain Sos.-dem. yhdistys ry	Hämeenlinna	Etelä-Häme
Hämeenlinnan Kristilliset Sosialidemokraatit ry	Hämeenlinna	Etelä-Häme
Pohjois-Teiskon Sos.-dem. Yhdistys ry	Tampere	Pirkanmaa
Vehmaisten Sos.-dem. Yhdistys ry	Tampere	Pirkanmaa
Kaukajärven Sosialidemokraatit ry	Tampere	Pirkanmaa
Kalevan Sosialidemokraatit ry	Tampere	Pirkanmaa
Hervannan Työväenyhdistys ry	Virrat	Pirkanmaa
Vaskiveden Työväenyhdistys ry	Virrat	Pirkanmaa
Valkeakosken Kemian alan Sos.-dem. Yhdistys ry	Valkeakoski	Pirkanmaa
Rantakoiviston Seudun Työväenyhdistys ry	Tampere	Pirkanmaa
Pekkalän ja Pohjankylän Työväenyhdistys ry	Ruovesi	Pirkanmaa
Hurukselan Sos.-dem. Työväenyhdistys ry	Kotka	Kymi
Haminan Rautatieläisten Sosialidemokraattinen Yhdistys ry	Kotka	Kymi
Popinniemen Sos.-dem. Naisyhdistys ry	Kouvola	Kymi
Kouvolan Sosialidemokraatit ry	Kouvola	Kymi

Utin Seudun Sosialidemokraattinen Yhdistys ry	Valkeala	Kymi
Karhulan Länt. Sd. Työväenyhdistys ry	Kotka	Kymi
Imatrankosken Sosialidemokraattinen Naisyhdistys ry	Imatra	Kymi
Miehikkälän Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	Miehikkälä	Kymi
Heinolan eteläinen Sos.-dem. yhdistys ry	Heinola	Mikkeli
Mikkelin Sos.-dem. Ammattiyhdistysväki ry	Mikkeli	Mikkeli
Mikkelin Sos.-dem. Työväenyhdistys ry	Mikkeli	Mikkeli
Heinolan Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	Heinola	Mikkeli
Kuopion Sosialidemokraatit ry	Kuopio	Kuopion piiri
Valkeisen Sosialidemokraatit ry	Kuopio	Kuopion piiri
Kuopion Sos.dem. Kerho ry	Kuopio	Kuopion piiri
Paloisten Sos.dem. Yhdistys ry	Ilialmi	Kuopion piiri
Tuovilanlahden Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry	Maaninka	Kuopion piiri
Penttilän Työväenyhdistys ry	Joensuu	Pohjois-Karjala
Onttolan Työväenyhdistys ry	Kontiolahhti	Pohjois-Karjala
Rovaniemen Sosialidemokraatit	Rovaniemi	Lappi

V KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. Toiminnan päälinjat

Painopiste puolueen kansainvälisessä toiminnassa vuonna 1993 oli Euroopan yhdentymiskehityksen seuraamisessa ja Suomen EU-neuvottelujen tukemisessa sekä toimimisessa Euroopan sosialidemokraattisessa puolueessa.

SDP osallistui aktiivisesti Euroopan sosialidemokraattisen puolueen (PES) työryhmien työhön. Myös SAMAKin työssä ja Itämeren alueen sosialidemokraattien yhteistyössä painottui Euroopan yhdentymiskehityksen merkitys koko alueen kehitykselle.

Euroopan sosialidemokraattinen puolue hyväksyi vuoden aikana kaksi merkittävää asiakirjaa: vaaliohjelman europarlamentin kesän 1994 vaali-

kamppailua varten sekä työllisyyspoliittisen ohjelman "Eurooppa työhön". Viimeksimainitun valmistelua johti SAP:n edustaja Allan Larsson ja ohjelma herätti laajaa mielenkiintoa ja sillä oli pyrkimyksensä mukaisesti vaikutusta joulukuussa julkaistuuun Delorsin valkoiseen kirjaan työllisyydestä ja kilpailukyvystä.

SDP on ollut vuoden aikana aikaisempien vuosien tapaan aktiivisesti mukana Sosialistisen Internationaalin työssä. Kalevi Sorsa on toiminut SI:n rauhan ja turvallisuuspoliittisen neuvoston SIPSADin (Socialist International Peace, Security and Disarmament Council) puheenjohtajana.

Kesäkuun puoluekokousta oli seuraamassa laaja joukko kansainvälisiä vieraita. Vieraita kiinnostivat puoluekokouksen lisäksi Suomen tulevat presidentinvaalit. Puoluekokous hyväksyi kansainvälispoliittisen kannanoton sekä kannanotot Euroopan yhdentymisestä, puolustuspolitiikasta sekä kehitysyhteistyöpolitiikasta.

Kahdenväliset suhteet Viron sosialidemokraattisen puolueen kanssa jatkuivat tiiviinä.

Niukkoja kahdenvälisiä suhteita Venäjälle on pyritty korvaamaan seuraamalla asiantuntijoiden avulla mahdollisimman tarkkaan maan poliittista ja yhteiskunnallista kehitystä. SDP:n edustaja osallistui Sosialistisen Internationaalin Venäjän vaalitarkkailuvaltuuskuntaan joulukuussa 1993.

Suomen lähialueiden korostuvaa merkitystä huomioitiin valmistelutyössä perustamalla erillinen lähialueutyöryhmä kartoittamaan lähialuepolitiikan mahdollisuuksia.

Euroopan yhdentymistä käsittelevää laajaa kurssitoimintaa on jatkettu yhdessä TSL:n kanssa. Vuoden 1993 aikana perustettiin myös vapaa-muotoinen yhteistyöelin Vasemmiston Eurooppa-foorumi, jossa ovat mukana SDP:n, Vasemmistoliiton, TSL:n, KSL:n, Taiteilijajärjestö Kiilan ja Faros-seuran edustajat. Foorumi järjestää Euroopan yhdentymiskehitystä arvioivia seminaareja ja keskustelutilaisuuksia.

Puolueen suhteita kehitysmaihin hoidettiin yhdessä Kansainvälisen Solidaarisuussäätiön kanssa.

2. Asiantuntijatyöryhmät

Ulkopoliittinen työryhmä (puoluekokoukseen 1993 asti nimellä kansainvälisten asiain toimikunta): Ulf Sundqvist (pj. 10.3. asti), Pertti Paasio (vpj.), Unto Vesa (siht.), 23.9. alkaen Pertti Paasio (pj), Markku Hyvärinen (varapj.), Tarja Kantola (siht).

Integraatiotyöryhmä: Ulf Sundqvist (pj. 10.3. asti), Paavo Lipponen (vpj. 10.3. asti ja pj. 10.3. lähtien puoluekok. -93 asti), Erkki Tuomioja (pj. 9.9. alkaen), Tuulikki Kannisto (vpj. 9.9. alkaen, Jari Luoto (siht.).

Puolustuspoliittinen työryhmä: Antti Kalliomäki (pj. 23.9. asti), Anna-Liisa Kasurinen (vpj.), Markku Haranne (siht.), 23.9. alkaen Anna-Liisa Kasurinen (pj.), Reijo Laitinen (vpj.), Markku Haranne (siht.).

Kehitysyhteistyöryhmä: Folke Sundman (pj.), Jouko Elo (siht.).

SIPSAD-taustaryhmä: Kalevi Sorsa (pj.), Tero Shemeikka (siht.).

Lähialue työryhmä: Markus Aaltonen (pj.), Hannu Myyryläinen (vpj.), Pertti Joenniemi (vpj.), Matti Tukiainen (siht).

3. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö

a) Yhteispohjoismaiset suhteet

Pohjoismaisten sosialidemokraattisten puolueiden ja sosialidemokraattisen ammattiyhdistysliikkeen yhteistyökomitea SAMAK piti vuosikokouksensa 21.-22.1. Sörmarkassa, Oslon lähellä. SAMAKin pj:ksi vuodelle 1993 valittiin DNA:n pj. Thorbjörn Jagland. SDP:stä kokoukseen osallistuivat Ulf Sundqvist, Markku Hyvärinen, Unto Vesa ja Tuula Haatainen.

SAMAKin puoluejohtajakokoukseen Oslossa 1.3. osallistui Ulf Sundqvist ja puheenjohtajakokoukseen 27.11. osallistuivat Paavo Lipponen ja Markku Hyvärinen.

SAMAKin Itämerityöryhmä kokoontui Helsingissä 11.1. Työryhmän puheenjohtajana toimi Ulf Sundqvist. Työryhmän raportti käsiteltiin SAMAKin vuosikokouksessa. SAMAKin kolmas Itämeren alueen sosialidemokraattien Itämeri-kongressi järjestettiin 22.-23.11. Visbyssä, Gotlannissa. SAMAK järjesti kongressin yhdessä Olof Palme -instituutin kanssa. Kongressissa käsiteltiin Itämeren alueen energia- ja taloudellista yhteistyötä. SDP:tä edustivat Ulf Sundqvist (alustaja), Markku Hyvärinen, Pertti Joenniemi ja Tarja Kantola.

SAMAKin puoluesihteerikokoukseen Kööpenhaminassa 29.-30.3. osallistuivat Markku Hyvärinen ja Unto Vesa. Gotlannissa, Visbyssä, 8.-9.6. ja Oslolla 29.9. pidettyihin kokouksiin osallistui Markku Hyvärinen. Tukholmassa 7.12. pidetyssä kokouksessa olivat Markku Hyvärinen ja Tarja Kantola.

SAMAKin uiko- ja turvallisuuspoliittinen työryhmä kokoontui Helsingissä 21.-22.3. SDP:stä kokoukseen osallistuivat Jaakko Iloniemi, Jaakko Kalela, Tarja Kantola, Paavo Lipponen, Pertti Paasio, Ulf Sundqvist ja Unto Vesa. Tukholmassa 6.-7.6. pidettyyn kokoukseen osallistuivat Pertti Paasio, Jaakko Kalela ja Unto Vesa. Oslolla 3.-4.10. ja Kööpenhaminassa 19.-20.12. pidettyihin kokouksiin osallistuivat Pertti Paasio ja Jaakko Kalela.

SAMAKin työllisyystyöryhmä kokoontui 18.10. Tukholmassa, 10.11. Kööpenhaminassa ja 20.12. Oslolla. Työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet Jukka Pekkarinen, Pekka Nurminen ja Juhana Vartiainen.

b) *Euroopan Sosialidemokraattinen Puolue, PES*

PES:n ylimääräinen kongressi järjestettiin Brysselissä 5.-6.11. Kongressissa hyväksyttiin PES:n vaaliohjelma europarlamentin kesän 1994 vaaleja varten. SDP:tä edustivat Paavo Lipponen, Markku Hyvärinen, Tarja Kantola, Antti Kalliomäki, Erkki Tuomioja, Kaarina Nissinen, Tuula Haatainen ja Seppo Ylinen.

PES:n puheenjohtajien kokoukseen 19.-20.6. Kööpenhaminassa osallistuivat Paavo Lipponen ja Unto Vesa. Ylimääräiseen puheenjohtajakokoukseen Arräbidassa Portugalissa 4.-5.9. osallistui Paavo Lipponen.

Brysselissä 8.-9.12. pidettyssä kokouksessa SDP:n edustajina olivat Paa-vo Lipponen ja Tarja Kantola.

PES:n työvaliokunnan kokouksiin 11.1. ja 1.-2.3. Brysselissä osallistui-
vat Markku Hyvärinen ja Unto Vesa. Työvaliokunnan kokouksiin 17.5.
Brysselissä ja 15.7. Strasbourgissa osallistui Unto Vesa. Markku Hyväri-
nen ja Tarja Kantola osallistuivat Brysselissä 18.10. ja 5.11. pidettyihin
kokouksiin.

Työryhmät

Työryhmä "International Relations": Unto Vesa.

"Campaign" -työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet Jorma West-
lund, Paula Parmanne ja Tarja Kantola. Wienissä 13.-15.6. pidettyyn
seminaariin osallistui Jorma Westlund.

Työryhmä "Economic-Social affairs": Paula Parmanne.

Työryhmä "Future of Europe and the role of European socialism": Pertti
Hynynen.

Työryhmä "Home affairs": Mikko Varis.

Työllisyystyöryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet Jukka Pekkarinen
ja Juhana Vartiainen.

Naiskomitean työskentelyyn on osallistunut Tuula Haatainen.

Kulttuurivastaavien kokoukseen 5.-6.7. Brysselissä osallistui Riitta Sep-
pälä.

Maatalouspolitiikkaa käsittelevään kokoukseen 16.-17.2. Strasbourgissa
osallistui Peter Boldt. Eduskuntaryhmästä osallistuivat Kari Rajamäki ja
Ulpu Iivari.

c) Sosialistinen Internationaali

SI:n valtuuston kokoukseen 9.-10.2. Ateenassa osallistuivat Kalevi Sorsa, Ulf Sundqvist, Tuula Haatainen ja Unto Vesa. Ateenan kokous oli SI:n kongressin jälkeinen järjestäytymiskokous, jossa valittiin mm. SI:n komiteat. Lissabonissa 5.-7.10. pidettyyn valtuuston kokoukseen osallistuivat Pertti Paasio, Kalevi Sorsa, Tarja Kantola, Liisa Jaakonsaari ja Tuula Haatainen. Kokouksen pääteemoja olivat Lähi-idän tilanne ja maailmantalous. Nelson Mandela osallistui kokoukseen.

SIPSADin kokoukseen 5.4. Lontoossa osallistuivat Kalevi Sorsa, Unto Vesa ja Tero Shemeikka.

SICEEn kokoukseen 28.5. Lontoossa osallistui Unto Vesa.

SICEDEn kokoukseen 5.-6.7. Lontoossa osallistui Ulf Sundqvist.

SIMECin kokoukseen 5.-6.10. Lissabonissa osallistui Pertti Paasio.

SI:n Afrikka-komitean kokoukseen 5.10. Lissabonissa osallistui Tuula Haatainen.

SI:n Venäjän vaaleja Moskovassa ja Pietarissa tarkkailleeseen valtuuskuntaan 8.-13.12. osallistui Unto Vesa.

d) Kahdenväliset yhteydet veljespuolueisiin

Unkarin sosialistinen puolue järjesti kansainvälisen konferenssin (International conditions for the stability of Central and Eastern Europe) Budapestissa 12.-13.3. Unto Vesa edusti kokouksessa SDP:tä.

Viron Sosialidemokraattisen Puolueen 3. kongressiin Tallinnassa 20.-21.3. osallistuivat Markku Hyvärinen, Leena Luhtanen ja Unto Vesa.

Liettuan LDLP:n 3. kongressiin Vilnassa 17.-18.4. osallistui Jouko Elo.

Itävallan SPÖ:n puoluekokoukseen 3.-4.6. Wienissä osallistui Jan Furstenborg.

Saksan SPD:n ylimääräiseen puoluekokoukseen 25.6. Essenissä osallistui Pertti Hynynen.

Tanskan sd-puolueen ylimääräisessä edustajakokouksessa Odensessa 3.-5.9. SDP:tä edusti Tom Saxen.

Norjan suurkäräjävaalien vaalivalvojisissa 13.9. Oslossa oli Tarja Kantola.

Ruotsin SAP piti puoluekokouksensa 15.-21.9. Göteborgissa. SDP:tä edustivat Paavo Lipponen, Markku Hyvärinen, Tarja Kantola, Anna-Liisa Sirjamo ja Lauri Metsämäki.

Englannin Labourin puoluekokouksessa 27.9.-1.10. Brightonissa SDP:tä edusti Erkki Tuomioja.

Viron kunnallisvaalien vaalivalvojisissa 17.10. oli Jorma Westlund.

SDP:n, SPÖ:n ja SAP:n tapaamiseen Wienissä 22.-23.10. osallistuivat Paavo Lipponen ja Tarja Kantola.

Ranskan PS:n puoluekokoukseen Bourgetissa 22.-24.10. osallistui Ilkka-Christian Björklund.

Saksan SPD:n puoluekokoukseen 16.-19.11. Wiesbadenissa osallistui Paavo Lipponen.

Kahdenvälisiä tapaamisia Viron sosialidemokraattien edustajien kanssa oli SAMAKin kokousten yhteydessä. Puoluesihteri Andres Mandre vieraili Helsingissä useita kertoja vuoden aikana.

e) Muita yhteyksiä ja kokouksia

Europarlamentin Sosialistiryhmä järjesti konferenssin "Kasvu ja työllisyys" Brysselissä 4.2. SDP:tä edustivat Elina Lehtoja Sisko Seppä.

Arbejderbevaegelsens Internationale Forum i Danmark piti turvallisuuspoliittisen konferenssin 11.2. Kööpenhaminassa. SDP:tä edusti Jaakko Iloniemi.

Tanskan puolueen järjestämään Pohjoismaiden sekä Englannin ja Saksan sd-puheenjohtajien kokoukseen Kööpenhaminassa 5.4. osallistuvat Antero Kekkonen ja Tarja Kantola.

Europarlamentin Sosialistiryhmän seminaariin "The Structural Funds and Cohesion" Brysselissä 15.4. osallistuvat Elina Lehto ja Sisko Sepä.

Ulf Sundqvist vieraili Brysselissä 6.-7.5. Vierailunsa yhteydessä hän tapasi mm. EY:n, PES:n ja sosialistiryhmän edustajia.

Tanskan EY-äänestystä olivat 18.5. Kööpenhaminassa SDP:stä seuraamassa Markku Hyvärinen ja Unto Vesa.

SDP:n puoluekokousta 3.-6.6. Helsingissä oli seuraamassa joukko veljespuolueiden edustajia: Norjan DNA:sta Thorbjörn Jagland; Ruotsin SAP:sta Ingvar Carlsson, Mona ja Bo Sahlin, Mats Hellström, Enn Kokk ja Björn Wall; Tanskan Sosialidemokraattisesta puolueesta Randi Hansen; Israelin Työväen Puolueesta Dov Orian; Italian PDS:stä Mariella Gramaglia; Saksan SPD:stä Arne Börnsen ja Albert Pfuhl; Unkarin MSZDP:sta Endre Borbely ja Karoly Szigeti; Unkarin MSZP:sta Sandor Csintalan ja Rudolf Rónai sekä Viron ESDP:stä Marju Lauristin ja Andres Mandre. Ahvenanmaan sosialidemokraatteja edusti Pekka Tuominen, SAMAKia Frode Forfang, Euroopan Sosialidemokraattista Puoluetta PES:ia Jean-Francois Vallin, PES:n parlamenttiryhmää Gary Titley, Eisso Woltjer ja Stephen Kehoe, SI:tä Luis Ayala, Pohjoismaiden Neuvostoa Mats Nyby, ANC:tä Mohamed Hussein, PLO:ta Zuheir Al-Wazir ja Hashem Dajani sekä Polisariota Louchaa Mohamed.

Paavo Lipponen vieraili Brysselissä 30.6.-2.7. Hän tapasi vierailun yhteydessä Euroopan Yhteisön komission puheenjohtajan Jacques Delorsin, EY:n komission jäsenen Karel van Miertin, komission ulkoasiainviraston pääjohtajan Gunter Burghardtin, laajentumisneuvottelujen johtavan ryhmän vetäjän pääjohtaja Steffan Schmidtin, Länsi-Euroopan Unionin pääsihteerin Willem van Eekelenin, NATOn apulaispääsihteerin Amadeo De Franchisin sekä Euroopan Parlamentin jäsenet Klaus Henschin ja John Tomlinsonin. Hän osallistui myös suomalaisen virkailijan valintaa käsittelevään kokoukseen Euroopan Parlamentin sosialistiryhmässä.

Paavo Lipponen alusti Palme-instituutin Tukholmassa 6.10. järjestämässä turvallisuuspoliittisessa seminaarissa.

Paavo Lipponen alusti 8.10. Berliinissä järjestetyssä Willy Brandtin muistoseminaarissa.

Kööpenhaminassa järjestettiin 1.-2.12. pohjoismainen EU-kansanääntysisseminaari, johon osallistuivat Erkki Tuomioja, Jari Luoto ja Heikki Paloheimo.

f) Kansainväliset kannanotot

SDP lähetti 12.4. Erdal Inöniille kirjeen, jossa vedottiin Turkin puoluetta toimimaan kurdien tilanteen parantamiseksi.

SDP esitti 13.4. ANC:lle surunvalittelunsa Chris Hanin kuoleman vuoksi sekä 27.4. Oliver Tambon kuoleman vuoksi ja antoi ANO:lle tukensa demokratian puolustamisessa Etelä-Afrikassa.

Puoluekokous Helsingissä 3.-6.6. hyväksyi kansainvälispoliittisen kannanoton "Ulkopolitiikan uudet haasteet muuttuvassa maailmassa" sekä kannanotot integraatiopolitiikasta, puolustuspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä sekä ulkomaalais-, pakolais- ja siirtolaispolitiikasta.

Puoluetoimikunta antoi puolustusministeriölle 17.6. lausunnon toimikunnan mietinnöstä "Naiset ja sotilaallinen maanpuolustus".

4. Muita tapaamisia ja kahdenvälisiä suhteita

Unto Vesa tapasi Turkin ihmisoikeusjärjestön IHD:n valtuuskunnan jäseniä 19.1.

Jämtlandin sosialidemokraatit vierailivat puoluetoimistossa 28.1. Markku Hyvärinen, Paula Parmanne ja Unto Vesa osallistuivat tapaamiseen.

Peter Larsson ja Göran Persson SAP:sta vierailivat Suomessa 7.-8.2. He tapasivat Ulf Sundqvistin ja Markku Hyvärisen.

Eduardo Rubio (Frente Amplio, Movimiento 26 de Marzo) Uruguaysta oli puoluetoimistossa Unto Vesan vieraana 24.2.

Latvian Demokraattisen Työväenpuolueen puheenjohtaja Yuri Boyars oli Markku Hyvärisen ja Unto Vesan vieraana 24.3.

ANC:n delegaatio, johon kuuluivat Thomas Nkobi, Patrick Lekota, Aziz Pahad, P. Moduna sekä Mohamed Hussein, tapasivat 13.4. SDP:stä Pertti Paasion, Jari Luodon ja Unto Vesan.

Unto Vesan vieraana oli 16.4. Oskar Soini Karjalan tasavallasta.

Markku Hyvärinen, Pertti Joenniemi ja Tarja Kantola tapasivat 22.11. Visbyssä Venäjän sosialidemokraattisen puolueen pj:n Anatoli Golovin ja puolueen Pietarin alueen kv-sihteerin Ilja Zibarevin.

Tarja Kantola ja Pertti Joenniemi tapasivat 23.11. Puolan Työväenpuolueen kansanedustajat Ryszard Faszynskin ja Wojciech Borovvikin.

Tarja Kantola tapasi Chilen Partido por Democracian edustajan Jose Grönin 25.11.

Polisarian edustajat Mohamed Salem Embarek Hadj (Nourdin) ja Madjid Abdullah olivat SDP:n vieraina 29.11.-3.12.

5. Koulutus- ja seminaaritoiminta

TSL järjesti yhdessä puolueen kanssa suunniteltua integraatiokoulutusta laajasti eri puolilla maata. SDP avusti kv-yhdyshenkilöidemme osallistumista näille kursseille.

Voionmaan Opistolla pidettiin 15.-16.5. SDP:n kurssi "Turvallisuus- ja puolustuspolitiikka"

Työväenakatemissa järjestettiin 20.-20.11. Solidaarisuussäätiön kehitysyhteistyökurssi.

Vasemmiston Eurooppa -foorumi (Paavo Lipponen, pj. puoluekok. -93 asti, Liisa Jaakonsaari, pj, Outi Ojala, pj., Unto Vesa, siht. 30.8. asti,

Tarja Kantola, siht. ja Rauno Merisaari, siht) järjesti 11.9. Tampereella Euroopan yhdentymistä ja aluepolitiikkaa käsittelevän seminaarin Alueiden Eurooppa. Tulevia seminaareja suunniteltiin yhdessä Kansainväli-
syysfoorumi ry:n kanssa.

6. Edustus valtiollisissa elimissä

Integraationeuvottelukunta: Ulf Sundqvist, Paavo Lipponen (7.5. alka-
en), varajäsen: Erkki Tuomioja

Kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunta: Jari Luoto

Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy:n hallintoneuvosto: Jermu Laine, Tarja
Kantola ja Erkki Tuomioja

YK-valtuuskunta: Seppo Ylinen

Ulkoministeriön valinta- ja koulutuslautakunta: Tarja Kantola

7. Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö

Hallinto

Kansainvälisen solidaarisuussäätiön valtuuskuntaan kuuluivat vuonna 1993 Helvi Saarinen (puheenjohtaja) (Erja Anttonen), Vilho Lautala (varapuheenjohtaja) (Tuomo Soraluoma), Eino Kivelä (Riku Kettunen), Lauri Vilponiemi (Mikko Sedig) Hilikka Kairamo (Petteri Vuorimäki) Irma Peiponen (Reijo Keurulainen), Sirkka Kotola (Erkki Hatakka), Astrid Nikula (Hans Jern), Lauri Syrjä (Juha Eskelinen), Ritva Ihalainen (Martti Havin), Tuomo Saarinen (Petra Toivonen), Pentti Öhman (Risto Talonen).

Säätiön hallitukseen kuuluivat Tarja Halonen (puheenjohtaja), Tarja Kantola (varapuheenjohtaja), Tuomas Harpf, Eero Heinäluoma, Marianne Huusko, Matti Lahtinen, Olli Lehtonen ja Jorma Turunen.

Kehitysyhteistyö

Kansainvälisen solidaarisuussäätiön kehitysyhteistyön pääkohteina olivat Nicaraguan lastenhuoltohanke, Nicaraguan peruskoulutuksen tukeminen, intiaaniyhteisöjen sosiaalisen kehityksen edistäminen Guatemalassa, aikuiskoulutusmateriaalin tuotantohanke ja naisten karjankasvatushanke Ugandassa sekä tiili tuotantohanke Namibiassa.

Solidaarisuussäätiö on tukenut vuoden aikana 14 lastenruokalan, viiden päiväkodin ruokalan ja kahden aliravitsemuksesta kärsiville lapsille tarjotun hätäpukekeskuksen toimintaa Nicaraguassa. Keskuksissa on tarjottu päivittäin ateriat noin 5000 lapselle. Lastenhuolto-ohjelmaa on tuettu kolmen maatilan elintarviketuotannolla sekä puutyöväestön toiminnalla. Omavaraisesti toimivat tuotannolliset hankkeet tukevat lastenhuoltoa ulkomaisen avun vähentyessä.

Koululaisten Päivätyökeräyksen 1992 tuotolla toteutettiin Nicaraguassa peruskoulutuksen edistämishanke. Nicaragualaisille kouluille toimitettiin vuoden aikana tuhansia pulpetteja, kouluvihkoja ja lyijykyniä.

Guatemalassa säätiö on tukenut sosiaalisen kehityksen hankkeita maaseudun kylissä. Intiaaniyhteisöjä on avustettu kyläleipomoiden perustamisessa sekä terveyskasvatuksen ja lasten elinolojen parantamiseen tarjotun toiminnan järjestämisessä.

Ugandan aikuiskoulutushankkeessa Kampalaan perustettu kirjapaino oli toiminnassa koko vuoden ajan ja pystyi kaupallisella toiminnallaan kattamaan kustannuksensa. Säätiön asiantuntijat jatkoivat paikallisen henkilökunnan kouluttamista ja koulutusmateriaalin tuottamista tuettiin materiaalitoimituksilla.

Säätiön avustuksella jatkettiin Ugandassa naisten karjankasvatuksen kehittämistä Luweron läänissä. Vuoden 1993 aikana luovutettiin viimeiset lehmät karjanhoitoon koulutetuille naisille ja projekti saatiin suunnitelmien mukaisesti päätökseen vuoden lopulla. Paikallisen yhteistyötahon edustajat kävivät Suomessa työvierailulla marraskuussa 1993.

Namibian pohjoisosassa toteutettavaa tiilituotantohanketta viivästyttivät tekniset ja rahoitukseen liittyvät ongelmat. Säätiön projektityöntekijät

jatkoivat kuitenkin työskentelyä ja vuoden lopulla tehdas olikin lähes valmiina aloittamaan julkiseen ja asuntorakentamiseen soveltuvien tiilien tuotannon.

Kansainvälisen yhteistyöjärjestönsä IWA:n (International Workers Aid) kautta säätiö osallistui myös Chilessä, Talca-maakunnan alueella toteutettavaan maaseudun kehityshankkeeseen.

Kehitysyhteistyötoimintaan käytettiin vuonna 1993 vajaat kuusi miljoonaa markkaa.

VI TIEDOTUSTOIMINTA

1. Toiminnan päälinjat

Lokakuun 1992 voitolliset kunnallisvaalit vakiinnuttivat entisestään SDP:n asemaa johtavana oppositiopuolueena ja kannatukseltaan merkittävimpänä poliittisena voimana. Tämä oli omiaan vahvistamaan sosialidemokraattien mahdollisuuksia vaikuttaa ja tulla yhä paremmin huomioidetuksi poliittisessa viestinnässä.

Sisäistä sosialidemokraattista viestintää kehitettiin uudella toimintamuodolla samalla kun toimintoja koordinoitiin jäsenkirjeen kanssa. Jäsenlehteä teoitti poliittinen ja järjestöllinen toiminta.

2. Ulkoinen tiedotustoiminta

Heti alkuvuodesta tultiin julkisuuteen SDP:n kannanotoilla talous- ja työllisyyspolitiikasta sekä Suomen EY-neuvottelutavoitteista. Samanaikaisesti herättivät suurta julkisuutta hallituksen ja opposition väliset, lähinnä eduskunnan piirissä käydyt neuvottelut pankkiratkaisusta ja siihen liittyneistä elvytysvaatimuksista.

Helmiukuussa lisääntyi STS-fuusioon liittynyt julkinen paine puheenjohtaja Sundqvistin ympärillä. Kuun lopulla puheenjohtaja piti tiedotustilaisuuden, jossa hän mm. totesi, että "henkilöni liittyvät tekijät eivät mitenkään saa heikentää kansalaisten luottamusta sosialidemokratiaan".

Hän ilmoitti vetäytyvänsä puheenjohtajan tehtävistä 10.-11.3. pidettävässä puolueuuevoston kokouksessa.

SDP jatkoi tulemistaan julkisuuteen rakentavan kriittisillä oppositionäkemyksillä. Maaliskuun alussa puoluetuimikunta antoi kunnallistalouksien tilasta huolestuneen kannanoton. Puolueuuevosto ilmoitti viikkoa myöhemmin SDP:n olevan valmis talous- ja työllisyyskehityksessä käänteeseen tekevään yhteistyöhön. Samassa yhteydessä annettiin laaja kunnallispoliittinen kannanotto.

Suuri tiedotusvälineiden mielenkiinto kohdistui puolueuuevoston päätökseen menettelytavoista presidenttiehdokkaan asettamiseksi. Presidentinvaaleihin valmistautumista sävytti hieman myöhemmin presidentin ilmoitus SDP:n johdolle, ettei hän ole käytettävissä ehdokkaaksi kolmannelle kaudelle.

Poliittisesti vilkkaaseen maaliskuuhun liittyi myös SDP:n puoluejohdon avoin kirje hallitukselle. Siinä vaadittiin pitkäaikaista vakautusohjelmaa ja tarjottiin mahdollisuutta laajaan yhteistyöhön.

Loppukeväästä olivat julkisen mielenkiinnon kohteina SDP:n esivaali presidenttiehdokkaista ja puoluekokous puheenjohtajakysymyksineen. Ennen puoluekokousta kärjistyi vielä työmarkkinatilanne, johon SDP otti kantaa kahdessa kannanotossa toukokuussa.

Puoluekokous vietiin läpi poikkeuksellisen suotuisassa tiedotusilmapiirissä. Sekä presidenttiehdokkaan asettamisen että uuden puheenjohtajan valinnan ympärille oli kehittynyt journalistisesti kiinnostavaa dramatiikkaa, joka sai vasta äänestyksissä ratkaisunsa.

Syyskauden alettua SDP jatkoi julkisuudessa korkeaprofiilista esiintymistä johtavana oppositiipuolueena. Hallituksen budjettiesityksen laadintaa kommentoitiin tarkentuvilla kannanotoilla yhdessä eduskuntaryhmän kanssa. Niinikään EY-jäsenyysneuvotteluihin (mm. maatalous) otettiin tiiviisti kantaa.

Loka-marraskuussa oli julkisuuteen suuntautuneen toiminnan painopiste työmarkkinatilanteessa.

Marraskuun puolueeneuvostosta lähti edessäolevia presidentinvaaleja painottava viesti. Myös tilanne EU-neuvotteluissa, talouspolitiikka ja yhä pahentunut työttömyys olivat vahvasti esillä puolueeneuvoston kan-notossa.

Presidentinvaalikampanja lähti liikkeelle loka-marraskuun vaihteessa. SDP:n ulkoinen tiedotus toimi koordinoitussa yhteistyössä Martti Ahtisaaren tukena olleen Presidentti 94 -yhdistyksen ja Ahtisaaren vaalitoimiston kanssa.

3. Sisäinen tiedotus

Järjestöllisen ja jäsenistölle suunnatun tiedottamisen keskeisiä välineitä olivat muistiot puoluehallituksen kokouksista sekä neljästi ilmestynyt jäsenlehti "Sosialidemokraatit". Käyttöön otettiin myös puoluehallitusmuistiota laajemmassa jakelussa oleva "Uutiskirje", johon kootaan keskeisiä näkökohtia lähiviikkojen poliittisesta toiminnasta.

Jäsenlehtien kantavia teemoja olivat: presidenttiehdokkaasta käytävä esivaali ja puoluekokous (n:o 1/1993), uusi puoluejohto, Martti ja Eeva Ahtisaari sekä Forssan Kansanjuhla (n:o 2/1993), Ahtisaaren teemoja, vaalikiertueen esittelyjä SDP:n "Nousukausi"-projektin käynnistyminen (n:o 3/1993) sekä edelleen presidentinvaalikampanja, "Nousukausi" -projektin käytännön toiminta ja tulevaisuuspohtintaa (n:o 4/1994).

Sosialidemokraattisilla Naisilla ja Suomen Ruotsalaisella Työväenliitolla oli omat sivut jäsenlehdissä.

Muina aineistoina tuotettiin vappumerkki ja Työväen Kalenteri Suora-markkinointi Eero Hyvösen toteutuksella.

4. Sosialidemokraattiset lehdet

Lehti	Ilmestymis- paikkakunta	Ilm. kerrat/vk	Päätoimittaja
Arbetarbladet	Helsinki	1	Alf-Erik Helsing
Demari	Helsinki	5	Jukka Halonen
Hämeen Kansa	Hämeenlinna	1	Heikki Syrjänen
Lounais-Häme	Forssa	1	Heikki Syrjänen
Pohjolan Työ	Oulu	3	Risto Kenttä
Päijätseutu	Lahti	1	Heikki Syrjänen
Riihimäen Seutu	Riihimäki	1	Heikki Syrjänen
Turun Päivälehti	Turku	5	Antti Vuorenrinne
Uusi Aika	Pori	3	Ulla Turkki
Uusi Pohjois-Karjala	Joensuu	1	Pekka Kivioja
Valpas	Kuopio	1	Anja Salminen
Vapaus	Mikkeli	1	Markku Lahikainen
Vastin	Jyväskylä	1	Paula Sikari
Viikko-Eteenpäin	Kotka	1	Olli Muinonen

VII TALOUDELLISIA ASIOITA

1. Tilintarkastus

36. puoluekokous valitsi tilintarkastajiksi puoluekokouskaudeksi 1993 - 1996 HTM Lasse Lehden, HTM Reijo Nuikin ja hallintopäällikkö Marja-Leena Lehtimäen sekä varatilintarkastajiksi HTM Seija Sihvosen ja HTM Martti Haapakosken.

Tilintarkastajien puheenjohtajana on toiminut HTM Lasse Lehti.

Puoluehallituksen valitsemana valvontatarkastajana on toiminut Tilintarkastusrengas Oy, ja tarkastustyön on tehnyt HTM Lasse Lehti.

2. Taloudenhoito

Puolueen taloudenhoitoon kuuluvat tehtävät on hoidettu hallinto-osastolla.

3. Omaisuuden myynti- ja ostolupia sekä siirtoja

Uskelan Työväenyhdistys ry, Miettisten Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Nummenmäen Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Kinahmon Työväenyhdistys ry, Korisevan Työväenyhdistys ry, Vekkulankylän Työväenyhdistys ry, Forssan Työväenyhdistys ry, Saksalan Työväenyhdistys ry, Klaukkalan Sos.dem. työväenyhdistys ry, Korson Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Orimattilan Sos.dem. Työväenyhdistys ry.

4. Lahjoituksia

Pajulan Työväenyhdistys ry:n omaisuuden lahjoittaminen Someron Työväenyhdistys ry:lle.

5. Työväentalojen korjausmäärärahat 1993

Opetusministeriön myöntämistä työväentalojen korjausmäärärahoista sai avustusta 28 sosialidemokraattista yhdistystä yhteensä 2.265.000 mk.

Uudenmaan Sos.dem. piiri: Karjaan Sos.dem. Yhdistys ry, Karkkilan Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Lohjan Työväenyhdistys ry, Lohjan Immulan Työväenyhdistys ry, Strömforsin Työväenyhdistys ry, Tuusulan Demarit ry, Otalammin Työväenyhdistys ry.

Varsinais-Suomen Sos.dem. piiri: Kalannin Ty Voitto ry, Uudenkaupungin Työväenyhdistys ry.

Satakunnan Sos.dem. piiri: Euran Sosialidemokraatit ry, Koskioisten Työväenyhdistys ry.

Etelä-Hämeen Sos.dem. piiri: Forssan Työväenyhdistys ry, Lahden Sos.dem. Työväenyhdistys ry.

Pirkanmaan Sos.dem. piiri: Oriveden Pappilankylän Ty Taisto ry, Rantakylän Työväenyhdistys ry, Tampereen Työväenyhdistys ry, Valkeakosken Työväenyhdistys ry, Pyrinnön Työväenyhdistys ry, Visuveden Ty Kehitys ry.

Kymen Sos.dem. piiri: Haminan Työväenyhdistys ry, Purolan Työväenyhdistys ry, Tiutisen Työväenyhdistys ry, Vuoksenniskan Työväenyhdistys ry.

Keski-Suomen Sos.dem. piiri: Jurvansalon Työväenyhdistys ry.

Pohjois-Karjalan Sos.dem. piiri: Utran Työväenyhdistys ry.

Vaasan Sos.dem. Piiri: Oskari Tokoi-seura

Oulun Sos.dem. piiri: Martinniemen Sos.dem. Ty ry.

6. Puolueen talous

Tuloslaskelma ja tase 31.12.1993 eri liitteenä.

7. Viestintäyritykset

Yhtiöryhmän liikevaihto laski jo kolmantena perättäisenä vuonna ja tuloksen tasapainottaminen vaati edelleen tiukkaa kulupolitiikkaa. Toimintavuoden lopulla näkyivät ensimmäiset merkit tuottojen kääntymisestä kasvuun.

Sd-lehdet

Lehdistötuen vähenemisestä huolimatta lehtiryhmän tulos oli tukien jälkeen tasapainossa suunnitelman mukaisin poistoin. Kaupallinen ilmoittelu kääntyi loppuvuodesta lievään nousuun, mutta kokonaisuutena ottaen ilmoittelussa ei vielä ylletty edellisvuotiseen tasoon. Lehtien määrä säilyi ennallaan ja niiden yhteislevikki pysytteli ennallaan hieman yli 100 000 kappaleessa.

Graafinen teollisuus

Kirjapainotoiminnan supistaminen saatettiin loppuun toimintavuoden aikana. Pahoin velkaantunut Lounais-Suomen Kirjapaino asetettiin konkurssiin. Kirjapainotoiminnasta on jäljellä pääosin rotaatiotuotantoon keskittyvä Oy Kehitys Porissa ja arkkipainoksi erikoistunut Kirjapaino Jaarli Janakkalassa, joilla on hyvät edellytykset kannattavaan toimintaan. Yhtiöryhmällä on myös Kymen Lehtimedian kautta merkittävä osakkuus kirjapaino Lehtikannassa (Kouvola) ja Kymen Lehtipainossa (Anjalan-koski).

Sähköinen viestintä

Paikallisradioiden liikevaihto laski, mutta ensimmäiset merkit mainosmyynnin elpymisestä näkyivät toimintavuoden viimeisen neljänneksen aikana. Mikäli kehitys jatkuu paikallisradioilla on edellytykset hyvään tulokseen vuonna 1994. Yhtiöryhmän osuus MTV:stä säilyi ennallaan.

Yhteistyö ja sijoitustoiminta

Sd-viestintäteollisuuden yhteistoimintaa koordinoi T-lehdistö Oy. Yhteydenpito sd-järjestöihin ja ay-liikkeeseen hoidetaan Työväenlehdistö ry:ssä. Sd-lehtien toimituksellista yhteistyötä koordinoi UP-uutispalvelu. Suomen Viestintärahoitus Oy jatkoi sijoitustoimintaa graafista ja sähköistä viestintää harjoittaviin yrityksiin. Painopiste oli Kymenlaakson lehtikonsernissa, MTV:ssä ja paikallisradioissa.

Sd-lehtien ja kirjapainojen toimitusjohtajat 31.12.1993

Arbetarbladet	Alf-Erik Helsing
Demari	Risto Salonen
Hämeen Kansa	Matti Hämäläinen
Lounais-Häme	Matti Hämäläinen
Pohjolan Työ	Markku Kainulainen
Päijätseutu	Matti Hämäläinen
Riihimäen Seutu	Matti Hämäläinen
Turun Päivälehti	Antero Anttila
Uusi Aika	Reijo Nuikki
Pohjois-Karjala	Pekka Kivioja

Valpas
Vapaus
Vastin
Viikko-Eteenpäin
Oy Kehitys
Kirjapaino Jaarli

Aulis Kupiainen
Heikki Nykänen
Erkki Syrjä
Hannu Koivisto
Reijo Nuikki
Seppo Nieminen

T-lehdistö Oy:n hallitus

Erkki Vuorinen
Reijo Nuikki
Markku Kainulainen
Heikki Nykänen
Risto Salonen
Erkki Syrjä
Pauli Viklund

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Suomen Viestintärahoitus Oy:n hallitus

Erkki Vuorinen
Reijo Nuikki
Rauno Iivonen
Rauno Kousa
Erkki Syrjä

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja

Sd-viestintäyritysten toimitusjohtajana on toiminut Tuomas Harpf ja sihteerinä Sirkka Jokinen.

KERTOMUS SOSIALIDEMOKRAATTISTEN NAISTEN TOIMINNASTA v. 1993

1. YLEISTÄ

Vuoden 1993 alkupuoli painottui SDP:n presidenttiehdokkaiden esivaaliin sekä SDP:n puoluekokoukseen valmistautumiseen. Vuoden 1992 kunnallisvaalien jälkeen toimintamme suuntautui uusien naisvaltuutettujen ja lautakuntien jäsenten paikallistason kouluttamiseen ja yhteistyön tiivistämiseen.

Poliittisesti vuosi on ollut oppositiopolitiikkaa ja naisliitto on vaatinut ja herättänyt keskustelua talouspolitiikan muuttamiseksi naisystävällisempään suuntaan. Keväällä järjestetty yleisötilaisuus työttömyydestä keräsi Helsingin Työväentalon A-salin täyteen osallistujia.

Naisliitossa on ilolla pantu merkille, että puolueen puolella on huomattu naisliiton tuottaman materiaalin käyttökelpoisuus ja tasokkuus. Naisille suunnatut tietopaketit ja aineistot ovat kysytyjä julkaisuja.

Loppuvuosi kului presidentinvaaleihin valmistautumisessa. Toimintaa ryhdyttiin myös suuntaamaan kohti eduskuntavaaleja, joiden ajankohdasta vielä tuolloin vallitsi erilaisia oletuksia.

Puolueessa nousi esiin jälleen keskustelu naiskiintiöistä Ruotsin SAP:n otettua puoluekokouksessaan käyttöön naiskiintiöt ehdokaslistoilla. SDP:ssa naisliitto on edellyttänyt kiintiöiden käyttöön ottamista puoluehallituksen, -valtuuston sekä piirihallitusten valinnoissa. Kiintiö olisi luonteva tilanteessa, jolloin SDP:n eduskuntaryhmässä on naisia 46 % ja kunnanvaltuustoissa 35 %.

2. LIITON PÄÄTÖKSENTEKIJÄT

2.1. Liittokokous

Sosialidemokraattisten Naisten VI liittokokous pidettiin Helsingin Työväentalolla 24. -25.4.1993. Kokouksen tunnuslause oli: Me teemme sen -NaisSuomi nousuun!

Liittokokoukseen osallistui 213 edustajaa sekä seuraajia sisarjärjestöistä, ay-liikkeestä sekä kansainvälisiä vieraita. SDP:n tervehdyksen liittokokoukselle toi SDP:n varapuheenjohtaja Antero Kekkonen, Sosialistisen Naisinternationaalin tervehdyksen Unni Evang (Norja) ja kansainvälisten vieraiden tervehdyksen esitti Sigrid Marinell (Itävalta).

2.7.2. Asiakirjat

Liittokokouksen pääasiakirja "Me teemme sen -NaisSuomi nousuun!" käsitteli Suomen naisten asemaa harjoitetun talouspolitiikan ja hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta sekä naisten tulevaisuuden näkymiä työelämässä. Asiakirjan valmistelusta vastasi pääsihteeri Tuula Haatainen.

Vanhuspolitiikan suuntaviivoja -asiakirja valmisteltiin vanhuspoliittisessa työryhmässä. Teeman esille nostamista edellytti edellinen liittokokous. Työryhmän puheenjohtajana toimi Pirkko Aro.

Perhe muuttuvassa yhteiskunnassa -asiakirja työstettiin liittokokoukselle Muuttuva perhe -työryhmässä, jonka puheenjohtajana toimi liiton varapuheenjohtaja Arja Ojala.

Aloitteita liittokokoukselle oli jätetty kolme kappaletta.

Liittokokous hyväksyi kolme julkilausumaa: 1. Naiset vallan ytimiin 2. Hyvinvointiyhteiskunta on peruuttamaton 3. Kehitysmaat Suomen laman maksajiksi?

2.1.3. *Sääntömuutos*

Liittokokous hyväksyi liitolle uudet säännöt. Liittotoimikunta muutettiin liittohallitukseksi. Liittohallitukseen valittiin uusien sääntöjen mukaan 15 varsinaista jäsentä ja heille henkilöhtaiset varajäsenet. Liittohallituksen puheenjohtajistoon valittiin puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa ja pääsihteeri.

Liittokokousedustajien määrä rajattiin 200 edustajaan. Piirikokouksissa valitaan kokousedustajat piirin koon perusteella. Liittohallitus vahvistaa kunkin piirin edustajien lukumäärän.

Liittoneuvosto päätettiin lakkauttaa. Tilalle tulee valtakunnalliset naista-pahtumat, joihin piirit voivat lähettää teeman mukaan kiinnostuneet osallistujat.

Naispiireissä piirihallitukset valitaan liittokokouskaudeksi. Piirihallituksen jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet. Mikäli piirihallituksen jäsen eroaa tai erotetaan kesken toimikauden hänen tilalleen valitaan uusi jäsen piirikokouksessa jäljellä olevaksi kaudeksi. Piirikokous pidetään kerran vuodessa. Ylimääräisiä piirikokouksia pidetään tarvittaessa.

2.1.4. *Henkilövalinnat*

Liiton puheenjohtajana toiminut Liisa Jaakonsaari valittiin liittokokouksessa jatkamaan tehtävässään. Pääsihteerinä toiminut Tuula Haatainen valittiin myös jatkamaan tehtävässään.

Varapuheenjohtajina toimivat liittokokokseen saakka Arja Ojala ja Erja Anttonen. Liittokokous valitsi uusiksi varapuheenjohtajiksi Anja Savolaisen ja Riitta Partisen.

Liittohallitukseen valittiin edellä lueteltujen puheenjohtajien ja pääsihteerin lisäksi jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi seuraavat: Pirkko Miikkulainen, varalle Sarita Maja; Sinikka Heikkinen, varalle Raija Halttunen; Ruth Hasan, varalle Maiju Boenisch; Marja Peltonen, varalle Pirjo-Riitta Tuomela; Ritva Aho, varalle Riitta Nokkala; Kyllikki Lahtinen, varalle Tiina Neuvonen; Marja-Liisa Pöntynen, varalle Jatta Moilanen; Irma Kaski, varalle Sirpa Hämäläinen; Tuula Kotiahon, varalle

Kaija Karvinen; Marja-Leena Viljamaa, varalle Maija Piitulainen; Marja Sormunen, varalle Seija Boehm; Irma Peiponen, varalle Sirkka Launonen; Pirjo Andrejeff, varalle Elise Laitila; Virpi Aho, varalle Irja Lahdensivu; Eila Hyvönen, varalle Ritva Aheinen.

Liittoneuvoston puheenjohtajana toimi Anja Savolainen ja varapuheenjohtajina Raija Leponiemi (kuoli 25.2.1993) ja Seija Huczowski. Liittokokous lakkautti liittoneuvoston.

2.2. Liittoneuvosto

Liittoneuvosto kokoontui sääntömääräiseen kevätkokoukseen 6.-7.3.1993 Helsinkiin. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat sekä pohdittiin Tasavallan presidentin vaalin SDP:n esivaaliin liittyviä kysymyksiä. Liittoneuvosto asetti naisliiton ehdokkaiksi SDP:n esivaaliin pääjohtaja Vappu Taipaleen ja maaherra Pirkko Työläjärven.

2.3. Liittotoimikunta

Liittokokoukseen mennessä liittotoimikunta kokoontui neljä (4) kertaa: 29.1., 23.2., 5.3. ja 23.4.

Liittotoimikunnan kokouksiin osallistuttiin seuraavasti: Liisa Jaakonsaari 4, Arja Ojala 3, Erja Anttonen 2, Tuula Haatainen 4, Eine Mikkonen 3, Marja-Leena Viljamaa 1, Raija Halttunen 3, Eila Hyvönen 4, Aila Kähkönen 2, Jatta Moilanen 3, Marja Peltonen 4, Marja Sormunen 2, Aino Tenkula 4, Sarita Maja 4, Riitta Miettinen 0, Irma Kaski 2, Erja Lahikainen 1, Leena Luhtanen 0 ja Virpi Aho 3 kertaa. Liittoneuvoston puheenjohtaja Anja Savolainen on osallistunut kokouksiin 3 kertaa. Seuraajina kokouksiin ovat osallistuneet Helvi Saarinen ja Tarja Tenkula-Kylä-Liuhala kerran. Liittotoimikunnan sihteerinä on toiminut Irma Nissinen.

Liiton työvaliokuntaan ovat kuuluneet Liisa Jaakonsaari, Arja Ojala, Erja Anttonen, Tuula Haatainen ja Eine Mikkonen. Liiton toimiston sihteerit ovat osallistuneet kokouksiin.

Liiton työryhmät (liite) ovat valmistelleet aineistoja liittotoimikunnalle sekä liittokokoukselle.

2.4. Liittohallitus

Liittokokouksen jälkeen vuoden loppuun mennessä liittohallitus piti viisi (5) kokousta: 28.5., 21.8., 25.9., 29.10. ja 26.11..

Liittohallituksen kokouksiin osallistuttiin seuraavasti: Liisa Jaakonsaari 5, Anja Savolainen 4, Riitta Partinen 3, Tuula Haatainen 5, Pirkko Miikkulainen 3, varajäsen Sarita Maja 0, Sinikka Heikkinen 2, varajäsen Raija Halttunen 0, Ruth Hasan 5, varajäsen Maiju Boenisch 0, Marja Peltonen 4, varajäsen Pirjo-Riitta Tuomela 1, Ritva Aho 2, varajäsen Riitta Nokkala 3, Kyllikki Lahtinen 5, varajäsen Tiina Neuvonen 0, Marja-Liisa Pöntynen 5, Jatta Moilanen 0, Irma Kaski 3, varajäsen Sirpa Hämäläinen 1, Tuula Kotiaho 3, varajäsen Kaija Karvinen 0, Marja-Liina Viljamaa 3, varajäsen Maija Piitulainen 0, Marja Sormunen 1, varajäsen Seija Boehm 4, Irma Peiponen 2, varajäsen Sirkka Launonen 1, Pirjo Andrejeff 4, varajäsen Elise Laitila 0, Virpi Aho 4, varajäsen Irja Lahdensivu 1, Eila Hyvönen 4 ja varajäsen Ritva Aheinen 0 kertaa. Seuraajina liittohallituksen kokouksissa ovat olleet kerran Pirkko Jyväkorpi, Anna-Liisa Sirjamo, Salli Aho, Eila Wahlström, Aila Kähkönen, Eija Laine ja Irmeli Paasivirta. Liittohallituksen sihteerinä on toiminut Irma Nissinen.

Liittohallitus nimesi toimistovaliokunnan, johon ovat kuuluneet Liisa Jaakonsaari, Tuula Haatainen sekä liiton toimiston sihteerit Ulla Laakso, Merja Oksanen ja Irma Nissinen. Toimistovaliokunta on valmistellut liittohallitukselle tulevat asiat.

Liittohallitus nimesi seuraavat työryhmät: liittokokouskaudeksi ay-työryhmä, EY-työryhmä ja historiatyöryhmä sekä projektiryhmät Yhteistyöprojekti Naiset/Nuoret Kotkat (vuoden 1993 loppuun), talouspoliittinen työryhmä (vuoden 1993 loppuun) sekä Pohjoismainen Forum 1994-työryhmä. Työryhmistä erillinen liite.

2.5. Liiton toimisto

Liiton pääsihteerinä on toiminut Tuula Haatainen, koulutus- ja ay-sihteerinä Irma Nissinen, tiedotussihteerinä Merja Oksanen ja toimistosihteerinä Ulla Laakso.

3. JÄRJESTÖTOIMINTA

3.1. SDP:n puoluekokous

SDP:n puoluekokous pidettiin 3. - 6.6.1993 Helsingissä. Naisliitto teki puoluekokoukselle viisi aloitetta: 1. Naiset mukaan EY-keskusteluun 2. Rauha ja taisto rauhantyöhön! 3. Lisää siviilipalveluspaikkoja 4. Naisten kotiuttaminen hoivatyöhön estettävä 5. Lapsiperheiden hyvinvointi tulevaisuudessa.

Naisliitto edellytti puolueen johtoelimiin valittavaksi puolet naisia sekä varapuheenjohtajaksi Liisa Jaakonsaaren.

Puoluekokous valitsi puheenjohtajaksi Paavo Lipposen ja puoluesihteeriksi Markku Hyvärisen. Varapuheenjohtajiksi valittiin Antero Kekkonen ja Liisa Jaakonsaari. Puoluehallituksen kokoa pienennettiin sääntömuutoksella. Naisten osuus puoluehallituksessa supistui kolmannekseen.

Puoluekokous asetti SDP:n presidenttiehdokkaaksi esivaalin voittajan Martti Ahtisaaren. Naisliitto asettui aiemman päätöksensä mukaisesti tukemaan SDP:n yhteistä ehdokasta.

3.2. Forssan juhlat

Toimintavuosi 1993 oli Forssa puoluekokouksen juhlavuosi. 90 vuotta sitten pidetyn puoluekokouksen kunniaksi järjestettiin Forssan kansanjuhla 21.8.1993. Naisliitto oli mukana valmisteluissa.

Naisliitto järjesti Lamminrannan juhlakentälle Hyde Park -tilaisuuden, jossa puhui mm. SDP:n presidenttiehdokas Martti Ahtisaari.

Naisliiton liittohallitus esitti Forssan kokouksessaan kysymyksen hallituspuolueiden naisille siitä, millaista yhteiskuntaa he haluavat. Kananotossa edellytettiin hallituspuolueiden naisilta vastuullisuutta kuntien talouden turvaamiseksi.

4. YHTEISTYÖ AY-LIIKKEEN KANSSA

Sosialidemokraattisten naisten tavoitteena on ollut tukea ammattiyhdistysliikkeen toiminnassa mukana olevia naisia tasa-arvopolitiikan toteuttamisessa. Toimintavuoden aikana taloudellinen lama jatkui ja syveni. Yritysten konkurssien myötä työttömyys lisääntyi ennätyslukemiin. Jouluukuussa oli työttömien työnhakijoiden määrä 536 794 (naisia 214 129), työttömyysaste oli 21,8%. Lomautukset olivat miltei jokaisen ihmisen arkipäivää. Naisten työttömyys lisääntyi ja naisia pyritään tietoisesti siirtämään osa-aikatyöhön sekä työmarkkinoiden ulkopuolelle. Naisten asemaa heikentää eniten kuntien valtionosuuksien leikkaaminen. Muutokset hyvinvointipalveluiden painopisteissä ja sosiaalipolitiikassa uhkaavat ajaa naiset takaisin marginaaliin, jota voidaan ottaa joustavasti markkinoiden käyttöön tarpeen mukaan. Palveluiden supistaminen kohdistuu erityisesti naisiin, koska työpaikat vähenevät. Vaatimukset miesten ja naisten palkkaerojen kaventamiseksi ja naisten aseman parantamiseksi työmarkkinoilla jäivät yhä taka-alalle. Tulopoliittista kokonaisratkaisua ei saatu aikaiseksi. Työnantajajärjestöt esittivät maan hallituksen tukemana rajuja heikennyksiä työntekijöiden työehtoihin. Työnantajien hyökkäykset pystyttiin kuitenkin torjumaan myös heikommiksi aloiksi koettujen liittojen piirissä. Huonona puolena pidettiin palkkatason eriytymistä ja sopimuskausien eri pituisuutta. Sopimukset syntyivät suurelta osin valtakunnansovittelijan välityksellä.

Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto piti merkittävän kokouksen Helsingissä 20.-21.10.. Keskusjärjestö oli laajentunut TVK:n entisten liittojen ansiosta 600 000 jäsenen työmarkkinajärjestöksi. Järjestön uudeksi nimeksi otettiin Suomen Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto STTK ry. Puheenjohtajaksi valittiin Esa Swanljung. Varapuheenjohtajiksi valittiin Tenho Olin Teknisten Liitto ry, Raija Hukkamäki Tehy ry, Mikko Mäenpää STTK-J ja Christina Holmlund Pankkitoimihenkilöiden Liitto ry.

Liittokokousvaaleista eniten mielenkiintoa herätti Terveystieteiden ammattijärjestö Tehy ry:n valinnat. Sosialidemokraatit kasvattivat ääniosuuttaan edellisiin vaaleihin 9%. Liittokokous pidettiin 7.-10.6. ja puheenjohtajaksi valittiin edelleen Raija Hukkamäki.

Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitto ry piti liittokokouksen Helsingissä 21.-23.5.. Kokousta sävytti puheenjohtajakiista. Liiton puheenjohtajaksi valittiin Helena Rissanen.

Maaseututyöväen Liitto ja Puutyöväen Liitto pitivät yhtymiskokouksen 23.5.. Uuden liiton nimeksi tuli Puu- ja erityisalojen liitto ja puheenjohtajaksi valittiin Heikki Peltonen. Vastaavan kokouksen pitivät kemian Työntekijäin Liitto ja Kumi- ja Nahkatyöväen Liitto 24.10 Helsingissä. Liiton nimeksi tuli Kemianliitto - Kemifacket ry. Puheenjohtajaksi valittiin Heikki Pohja.

Toimintavuoden aikana tiivistettiin yhteyksiä ay-naispuheenjohtajiin ja naistoimitsijoihin.

- 7.1. järjestettiin sosialidemokraattisille ay-naispuheenjohtajille ja liittosihteereille joulun jälkilöylyt. Keskusteluaiheena oli yhteistyön tiivistäminen sekä naisverkostot.
- 19.2. pidettiin aamukahvitilaisuus. Teemana oli työaikakäsymys. Keskustelun virittäjänä toimi SAK:n vastaava lakimies Kirsti Palanko-Laaka. Tilaisuuteen osallistui sd-eduskuntaryhmän naiset ja sd-ay-naispuheenjohtajat.
- 29.9. järjestettiin Round Table-tilaisuus toimittajille. Tilaisuudessa alustivat naisliiton puheenjohtaja Liisa Jaakonsaari ja SAK:n johtaja Tuulikki Kannisto. Paikalla oli sosialidemokraattisia vaikuttajanaaisia ay-liikkeen ja politiikan piiristä.

5. KOULUTUSTOIMINTA

Toimintavuoden aikana koulutustoiminnan sisältönä oli liittokokouksessa käsitellyt aiheet (perhepolitiikka, hyvinvointivaltio ja naisten asema työelämässä sekä vanhuspolitiikka).

"Historia-seminaari" pidettiin 23.1. puoluetoimiston tiloissa. Ohjelmassa oli vt.osastopäällikkö (SAK) Marjaana Valkosen alustus "Naisten yhteiskunnallisen aseman kehittyminen sodanjälkeisenä aikana". Seminaarissa käytiin läpi tehtyjä haastatteluja Risto Reunan ja Marjaliisa Hentilän myötävaikutuksella. Tilaisuuteen osallistui 19 henkilöä (naispiirien historiavastaavia ja liiton historiatyöryhmän jäseniä).

Liittoneuvoston kokouksen yhteydessä järjestettiin avoin seminaari "Alistummeko massatyöttömyyteen" Helsingin Työväentalolla. Alustajina olivat TTT:n varaesimies Tuire Santamäki-Vuori aiheenaan "Suhdannekuopasta talouskriisiin. Miten laman vaikutukset jakautuvat kansalaisten keskuudessa?" ja Suomen mielenterveysseuran toiminnanjohtaja Pirkko Lahti aiheenaan "Työttömyyden vaikutukset kansan sieluun". Tilaisuuteen osallistui 115 henkilöä.

Naisliitto järjesti yhdessä Nuorten Kotkien kanssa "Lapsuus lamassa?"-seminaarin 24.11. Eduskunnan Auditoriossa. Seminaarissa alustajina olivat STAKESin pääjohtaja Vappu Taipale aiheenaan "Yhteiskunnan luoman turvaverkoston tulevaisuus", toiminnanjohtaja Annamajja Puonti-Ansio aiheenaan "Miten lama vaikuttaa lasten ja perheiden henkiseen hyvinvointiin", tutkija Sirpa Taskinen aiheenaan "Laman vaikutus lasten ja perheiden aineelliseen hyvinvointiin", psykiatri Martti Paloheimo aiheenaan "Hyvä lapsuus". Aiheesta "Miten lapsuus turvataan lamassa" puheenvuorot käyttivät toimitusjohtaja Marita Vannemaa Ensi- ja turvakotien Liitosta, Timo Heinola Allianssista sekä kansanedustaja Anneli Taina. Tilaisuuteen osallistui 101 henkilöä.

Liiton sihteerit osallistuivat aktiivisesti naispiirien koulutustapahtumiin.

6. TIEDOTUS

6.1. Kannanotot

6.1.1. Liittoneuvosto

Kevään liittoneuvoston kannanotoissa vaadittiin Suomeelle talouspoliittista selviytymisstrategiaa sekä esitettiin SDP:n presidentin esivaaliin pääjohtaja Vappu Taipale ja maaherra Pirkko Työläjä.

6.7.2. Liittohallitus

24.4. Liittokokouskannanottoja päätettiin kolmesta aihepiiristä:

Naiset vallan ytimiin!

Hyvinvointiyhteiskunta on peruuttamaton

Kehitysmaat Suomen laman maksajiksi?

24.6. Hallitus purkaa päivähoitolakia, valinnanvapaudesta aiotaan luopua.

kannanotto ajoittui hyvin yhteen SAK:n ja Lastentarhanopettajien Liiton kannanottojen kanssa ja niistä oli tehty STT:n kautta yhteisjuttu lehtiin.

31.5. esitettiin puheenjohtaja Liisa Jaakonsaarta SDP:n varapuheenjohtajaksi sekä painotettiin, että SDP:n puoluehallituksen 13 jäsenestä on vähintään puolet eli 7 oltava naisia.

21.8. tivattiin minkälaisen yhteiskunnan tekevät hallituspuolueiden naiset. Sama kannanotto lähetettiin myös mielipidekirjoituksena puheenjohtajan ja pääsihteerin nimissä Helsingin Sanomiin.

29.9. Hallituksen talousarvioesitys lisää naistyöttömyyttä - kannanotto oli yhteinen Round Table tilaisuuden demarinaisvaikuttajien kanssa.

29.10. Pelastakaamme Eka!

29.10. Kiintiöt on saatava lakiin ja SDP:n sääntöihin

- 26.10. Demarissa Tuula Haataisen artikkeli SIW:n kokouksesta Lissabonissa selvitti kiintiöiden historiaa ja merkitystä poliittisena strategiana tasa-arvon edistämiseksi.
- 27.11. Seksiteollisuus kuriin - bordellit suljettava. Yhteiskannanotto Suomen ja Viron demarinaisten kanssa.
- 30.11. Demarissa Merja Oksasen selostus demarinaisten Vironmatkan tarkoituksesta, sosiaaliministeri Marju Lauristinin tapaamisesta sekä kannanoton referaatti.
- 11.12. Uusimaassa laajahko artikkeli kuinka Suomen ja Viron demarinaiset vaativat seksiteollisuutta kuriin./Oksanen
- 6.1.3. *Kansainväliset kannanotot*
- 5.3. Tukikirje Sveitsin demarinaisten pj. Sonyä Schmidtille, jossa toivottiin Sveitsin sosialidemokraattisten naisten tukevan edelleen ehdokastaan Christiane Brunneria Sveitsin ulkoministeriksi./tiedote
- 11.5. Naisten asemaa heikennetään laman varjolla
SKN:n Tukholman yhteiskokous
- 27.11. Seksiteollisuus kuriin - bordellit suljettava. Yhteiskannanotto Suomen ja Viron demarinaisten kanssa.
- 6.1.4. *Annetut lausunnot*
- 28.5. Lausunto YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssin päätösten toimeenpanosta
- 28.5. Lausunto tasa-arvolakityöryhmän muistiosta (1993:14)
- 28.5. Lausunto Naiset ja sotilaallinen maanpuolustus- toimikunnan mietinnöstä (KM 1993:9)

6.2. PikkuSisko

PikkuSisko järjestötiedotetta tehtiin kahdesti. 1/93 oli tabloid-lehti, joka toimi myös liittokokouslehtenä sekä oli jaossa puoluekokouksessa.

6.3. Sosialidemokraatit-lehti

- 1/93 Naispolitiikan oltava myös talouspolitiikkaa/Haatainen
- 2/93 Asiat asioina - muuten ollaan kuin ellun kanat/Oksanen
käytteli kielen seksistisyyttä sekä naisten poliittista toimintaa
ja naisverkostoa
- Uutta otetta byrokratian tilalle/Haatainen
tiivistelmä naisliiton liittokokouksesta
- 3/93 Kaikkien sota kaikkia vastaan/Haatainen
hallituksen talouspolitiikka sekä EY asioita
- 4/93 Pidetään pienten puolta/Oksanen
lasten päivähoiton järjestämisen uudet mallit

7. SDP:N PRESIDENTINVAALIEN ESIVAALIT

Naisliiton liittoneuvosto asetti Vappu Taipaleen ja Pirkko Työläjärven ehdokkaiksi esivaaliin. Naisliiton tehtävänä oli avustaa molempien ehdokkaitten vaalityötä työpanoksin, ei rahallisesti.

Vappu Taipaleen vaalityöryhmänä (ns. juridisena) toimi Helsingin sos.-dem. naispiiri ry. Vapun tukiryhmään kuului henkilöitä eri puolilta maata. Käytännön järjestelyt vaalikiertueen osalta hoidettiin naisliitosta. Vapun vaalitoimisto oli Helsingin työväentalolla. Vaalitoimisto avattiin 30.4.1993. Vaalitoimisto oli avoinna arkipäivisin klo 16-18, lauantaisin 10-14 ja toimisto suljettiin 17.5..

Pirkko Työläjärven tukena oli Pirkko Työläjäri Tasavallan Presidentiksi ry, joka hoiti hänen vaalityöhönsä liittyvät asiat. Naisliiton toimistosta osallistuttiin yhdistyksen kokouksiin.

7.1. Yhteiset tilaisuudet

Naisliiton vaalistartti oli 7.4. Helsingin työväentalolla. Tilaisuudessa olivat mukana molemmat naisehdokkaat. Tilaisuus oli avoin yleisötilaisuus. Tiedotusvälineitä oli paikalla runsaasti. Yleisöä oli kiittävästi (enempää ei olisi mahtunut).

Naisehdokkaiden toinen yhteinen esiintyminen oli Turussa 6.5.

SDP järjesti esivaaliehdokkaille yhdeksän tilaisuutta eri puolilla Suomea.

Ehdokkaiden yhteistilaisuudet onnistuivat hyvin ja vetivät runsaasti yleisöä paikalle. Yhteisten tilaisuuksien merkitys oli suuri ja olisi toivottu vielä useampia tilaisuuksia. Nuoria osallistui tilaisuuksiin ilahduttavan paljon. Puolueen kannalta yleisilme oli hyvä ja sopuisa. Ehdokkaat tukivat esiintymisillään toinen toisiaan. Ilman naisehdokkaita esivaali olisi ollut pelkästään kahden kamppailu (Ahtisaari ja Sorsa). Naisehdokkaat toivat omalla näkyvyydellään ja esiinnostamalla asioillaan julki laajemman keskusteluskalan. Kansalaisille annettiin todelliset vaihtoehdot.

7.2. Ehdokkaiden omat tilaisuudet

Vappu Taipaleen kenttäkierrosta hoidettiin naisliiton toimistosta. Tilaisuuksia järjestettiin maaliskuu-, huhti- toukokuun aikana kahdellakymmenellä eri paikkakunnalla. Paikkakunnan ihmiset järjestivät ja kustansivat tilaisuudet. Kaikki halukkaat eivät saaneet tilaisuutta järjestää ohjelmaa.

Eri paikkakunnilla järjestettiin tilaisuuksia toreilla, työpaikoilla, kouluissa, laitoksissa ja tehtaissa. Yleisötilaisuuksissa oli mukana myös paikallista ohjelmaa. Ihmisiä tavattiin tuhansia.

Vaalimateriaalina oli rintamerkki, juliste sekä Vapun Rauhan lapsetkirja.

Pirkko Työläjärvi ei kiertänyt laajemmin kenttää. Hänen tilaisuutensa organisoitiin tukiyhdistyksen kautta. Vaalimateriaalina Pirkolla oli kortti.

7.3. Tiedotusvälineet

Lehdistö, radio ja tv seurasivat kiitettävästi myös naisehdokkaiden kulua. Jokaisella paikkakunnalla jossa liikuttiin, oli paikallislehtien ja -radioiden tapaamisia. Naisliitossa kerättiin leikekirja naisehdokkaiden julkisesta näkymisestä.

7.4. Muut kokemukset

Yhteistyö eri tahojen kanssa (puoluetoimisto, piirit, kunnallisjärjestöt, ehdokkaiden tukiryhmät ym.) sujui hyvin.

Aikataulu oli tiukka ja tilaisuudet jouduttiin polkaisemaan käyntiin hyvin nopeasti. Ei ollut aikaisempaa toimintamallia olemassa, joten vähän hapuilua tilaisuuksien järjestämisessä esiintyi. Joillakin paikkakunnilla löydettiin jopa uudenlaisia toimintamuotoja (esim. soppajakelu torilla, kenkäkeräys Mosambikiin). Kokemuksena esivaali oli positiivinen.

8. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

8.1. Sosialistinen Naisinternationaali (SIW)

SIW:n neuvoston kokous pidettiin 6. - 7.2.1993 Ateenassa. Kokoukseen osallistuivat Liisa Jaakonsaari ja Tuula Haatainen, joka osallistui myös SI:n neuvoston kokoukseen. Kokouksen teemana oli naiset muuttuvassa talousjärjestelmässä. Kokous vaati myös kannanotossaan Jugoslavian sodan uhrien, naisten ja lasten, hyväksikäytön lopettamista.

Syksyn neuvoston kokous pidettiin 3. - 4.10.1993 Lissabonissa. Kokoukseen osallistuivat Liisa Jaakonsaari ja Tuula Haatainen. Kokouksen seminaariosan teemana oli naiset ja väkivalta. Varsinaisen kokouksen pääasiana oli kiintiöt.

8.2. Pohjolan Sosialidemokraattiset Naiset (SKN)

SKN:n puheenjohtajana toimi kuluneena vuonna pääsihteeri Pia Enochsson (Ruotsi). Toimintavuonna ryhdyttiin valmistautumaan Pohjoismaiseen Forumiin. Keskeisinä asioina olivat myös yhteistyön tiivistäminen Baltian maiden naisten kanssa sekä eurooppalaisen naistoiminnan kehittäminen. Toimintaa SKN:ssa vetävät pääsihteerit. Kuluneena vuonna sihteeristön kokouksia on pidetty yhteensä neljä kertaa, joista kahteen on osallistunut Tuula Haatainen.

Pohjolan Sosialidemokraattisten Naisten liittohallitusten yhteiskokous pidettiin 7. - 8.5.1993 Tukholmassa. Kokoukseen osallistuvat Tuula Haatainen, Anja Savolainen sekä Metalliliiton tasa-arvosihteeri Anja Oksa. Kokoukseen osallistui 30 naista pohjoismaista sekä kaksi osallistujaa kustakin Baltian maasta. Kokouksessa vieraili myös SAP:n puoluesihteeri Mona Sahlin. Kokouksen teemana olivat Sosialistisen Internationaalien toiminnan tehostaminen, Pohjoismaainen Forum Turussa vuonna 1994 sekä Baltian maiden tilanne.

Ruotsin Sosialidemokraattisten Naisten kongressiin Södertäljessä 6. - 8.8.1993 osallistui Ruth Hasan.

8.3. Eurooppalainen yhteistyö

Ateenassa 6. - 7.2.1993 pidetyn Sosialistisen Naisinternationaalien neuvoston kokouksen yhteydessä pidettiin myös Euroopan Sosialidemokraattisen Puolueen (PES) jäsenpuolueiden naisjärjestöjen sekä Norjan naisten (eivät olleet tuolloin vielä PES:n jäseniä) epävirallinen kokous. Kokouksen puheenjohtajana toimi itävaltalainen Irmtrautt Karlsson ja sihteerinä Tuula Haatainen. Kokouksessa laadittiin toimintastrategia naistoiminnan organisoimiseksi Euroopan tasolla. Naistoiminta haluttiin saada tiiviiksi osaksi vastaperustetun Euroopan Sosialidemokraattisen Puolueen toimintaa. Kokous edellytti naiskoordinaattorin palkkaamista PES:iin sekä edellytettiin järjestettäväksi toukokuussa 1993 naisten kokous, jossa päätettäisiin naisten toiminnan järjestämisestä. Kokous edellytti myös, että matkakulut on korvattava PES:n kokousten tapaan.

Myöhemmin PES:n neuvoston kokous päättikin naistoiminnan organisoimisesta siten, että puolueeseen perustettiin pysyvä naiskomitea, jonka kokouksiin osallistuvat jäsenpuolueiden nimeämät edustajat.

PES:n naiskomitean puheenjohtajaksi valittiin Karin Junker (Saksa) ja sihteeriksi Sosialistiryhmästä ruotsalainen Rannveig Jacobsson. SDP:n edustajaksi nimettiin Tuula Haatainen.

8.3.1. Yhteistyö Viron kanssa

Sosialidemokraattisten Naisten liittokokoukseen osallistui viisi naista Viron Sosialidemokraattisesta Puolueesta. Sosialidemokraattiset Naiset kustansi 7. - 8.5.1993 pidettyyn SKN:n Tukholman kokoukseen kaksi osallistujaa Virosta.

Liittohallitus teki virolaisten kutsusta kokousmatkan Tallinnaan 26. - 27.11. 1993. Yhteiseen seminaariin Tallinnassa osallistui yhteensä 29 naista, joista 15 oli virolaisia. Matkan yhteydessä liittohallitus vieraili myös Viron Sosialidemokraattisen Puoleen puheenjohtajan Marju Lauristinin luona Sosiaaliministeriössä.

Seminaarin yhteisessä kannanotossa vaadittiin seksiteollisuutta kuriin sekä bordellien sulkemista. Kannanotolla haluttiin estää Viron parlamentissa liberaalien taholta nostettu lakialoite bordellien laillistamiseksi Virossa. Samaan aikaan myös Suomessa käytiin kiivasta keskustelua nopeasti laajentuneesta seksibisneksestä. Seminaarissa päätettiin aloittaa yhteinen kampanja seksiteollisuuden hillitsemiseksi.

9. HISTORIAPROJEKTI

Sosialidemokraattinen naisliike saavuttaa 100 vuoden iän vuonna 2000. Historiikin kirjoittamista varten on aineiston keruu alkanut naispiireissä. Aineistoa on saatu talteen kiitettävästi.

Liittohallitus nimesi työryhmän, jonka tehtävänä on koordinoida aineiston keruuta sekä opastaa historiavastaavia työskentelyssään. Työryhmän puheenjohtajana toimii Marjaliisa Hentilä jäsenenä Pirkko Aro, Helena Honka-Hallila, Risto Reuna, Helvi Saarinen ja Irma Nissinen sihteerinä.

10. NYTKIS

Nytkiksessä on puheenjohtajuus ollut kuluneena vuonna Naisjärjestöjen Keskusliitolla. Nytkis on ollut rahavaikeuksissa, sillä hallituspuolueet eivät ole osoittaneet varoja sen toimintaan.

Nytkis järjesti Kansainvälisenä Naistenpäivänä mielenosoituksen Helsingissä Esplanadin puistossa Jugoslavian sodan uhrien puolesta.

Syksyllä Nytkis laati yhteisen kannanoton, jossa vaaditaan mm. päivähoiton turvaamista kaikille lapsille. Hallituspuolueiden naisten kyky vaikuttaa hyvinvointipalvelujen puolesta on kuitenkin jäänyt puolitiehen. Kuntien valtionosuuksien rajalla leikkaamisella on vaikeutettu kohtuuttomasti kuntien selviytymistä palvelujen tuottajina.

Syksyllä Nytkis suunnitteli presidenttiehdokkaille yhteistä vaalipaneelia, mutta aikatauluongelmien vuoksi se jouduttiin peruuttamaan.

Nytkis ei ottanut kantaa yhdenkään presidenttiehdokkaan puolesta eikä sellaista kukaan koskaan edes esittänyt.